

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Annika Seppänen

PROJEKTIOPISKELU JA
VERKOSTOITUMINEN
TRADENOMIOPINNOISSA

Liiketalous 2016

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketalouden koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Annika Seppänen
Opinnäytetyön nimi	Projektiopiskelu ja verkostoituminen tradenomiopinnoissa
Vuosi	2016
Kieli	suomi
Sivumäärä	60+ 1 liite
Ohjaaja	Leena Pommelin-Andrejeff

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, millaisia eroavaisuuksia ammattikorkeakoulujen välillä on toimeksiantoprojektien toteutuksessa. Lisäksi haettiin vastauksia kysymyksiin: tukeeko projektiopiskelu verkostoitumista työelämään ja onko saaduilla verkostoilla ollut hyötyä työllistymisessä? Pyrkimyksenä oli vertailla tradenomiopiskelijoiden kokemuksia toimeksiantoprojekteista, ja sitä ovatko he hyötynet toimeksiantojen kautta saaduista verkostoista.

Tutkimus jakautuu kolmeen osaan, jotka ovat johdanto, teoria ja empiria. Teoriaosuudessa on käsitelty projektioppimista ja -opiskelua ja verkostoitumisen hyötyjä. Projektioppiminen ja -opiskelu jakautuu tutkittuun tietoon, käytännön osaamiseen ja pedagogiikkaan. Verkostoitumisen hyödyissä on käsitelty verkostojen luomista ja rakenteita, aktiivista ja passiivista verkostoitumista ja verkostoissa oppimista.

Viimeisessä osassa opinnäytetyötä esitellään johtopäätökset, kuten muun muassa merkittävimmät tulokset ja kirjoittajan omat kokemukset toimeksiantoprojekteista. Tehdyn tutkimuksen mukaan tradenomiopiskelijat eivät ole toistaiseksi hyötynet toimeksiantoprojektien tuomista verkostoista ja ammattikorkeakoulujen välillä on eroja. Lisäksi tradenomiopiskelijat toivovat enemmän toimeksiantoprojekteja, sillä ne ovat tärkeitä verkostoituessa työelämään opintojen aikana.

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Liiketalouden koulutusohjelma

ABSTRACT

Author	Annika Seppänen
Title	Project Learning and Networking in BBA studies
Year	2016
Language	Finnish
Pages	60+ 1 Appendice
Name of Supervisor	Leena Pommelin-Andrejeff

The aim of this thesis was to find out the differences between various the universities of applied sciences and how they organize project-learning courses in the Bachelor of Business Administration (BBA) studies. One of the main topics was to get an answer the question: do project studies help networking with companies. The aim was to compare the BBA students' experiences nationwide.

The thesis is divided to three sections. The first one is the introduction, the second one is theory and the third one is the empirical study. In the theoretical study project-based learning and benefits of networking are examined. The chapter on project-based learning is divided in to earlier research, practical knowledge and pedagogy. The benefit of networking section of the thesis includes study on the creation of networks and their structures, active and passive networking and learning through networks.

The final chapter introduces the results of the study. Based on the interview survey BBA students have so far not benefited from their networks. Also there are differences between universities of applied sciences on how they organize project-learning courses. In addition, the BBA students hope to get more projects from companies, because as networks form important channels to working life during their studies.

Keywords Project-Based Learning, Networking, Bachelor of Business Administration- studies

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	5
1.1	Tutkimuksen tavoite ja tutkimukseen vastaavat kysymykset.....	6
1.2	Tutkimuksen rakenne	6
1.3	Tradenomin opinnot	6
1.4	Ammattikorkeakoulujen TKI- toiminta.....	7
2	PROJEKTIOPPIMINEN- JA OPISKELU	10
2.1	Tutkittua tietoa projektioppimisesta	13
2.2	Projekti käytännössä.....	16
2.2.1	Projektiisalkku ja sen hallinta	17
2.3	Projektipedagogiikka	19
2.3.1	Opiskelijan toiminta oppiakseen projektissa	20
2.3.2	Oppimisprosessin ohjaaminen	21
2.3.3	Opettajan rooli projektiopiskelussa	23
3	VERKOSTOITUMISEN HYÖDYT	25
3.1	Verkostojen luominen ja yhteensopivuus.....	27
3.2	Verkostojen rakenteet	28
3.3	Aktiivinen verkostoituminen	30
3.4	Passiivinen verkostoituminen	31
3.5	Verkosto-oppiminen	31
4	TEOREETTINEN VIITEKEHYS.....	34
5	EMPIIRINEN TUTKIMUS.....	36
5.1	Kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen tutkimus	36
5.2	Tutkimustyytit.....	37
5.3	Aineistonkeruu.....	38
6	TUTKIMUKSEN TULOKSET	43
6.1	Haastattelut tradenomiopiskelijat	43
6.2	Esitetyt kysymykset ja vastaukset	44
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	50

7.1 Keskeiset tulokset	50
7.2 Kirjoittajan kokemukset	51
7.3 Tutkimuksen luotettavuus.....	53
7.4 Jatkotutkimusehdotukset	55
7.5 Opinnäytetyöprosessin arviointi	56

LIITTEET

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Kuvio 1. Projektiopiskelun ja projektioppimisen suhteet (mukaillen Vesterinen 2001.).....	11
Kuvio 2. Arthurin ym. malli projektioppimisen prosesseista (mukaillen Vesterinen 2001.)	15
Kuvio. 3. Projektien luokittelut (mukaillen Lehtonen ym. 2006, 20.).....	16
Kuvio. 4 Laajennettu projektiprosessi (mukaillen Lehtonen ym. 2006, 25.).....	18
Kuvio 5. Termejä opettajan ja opiskelijan tietorakenteista. (mukaillen Vesterinen 2001.).....	24
Kuvio 6. Teorioita verkostoitumisesta (mukaillen Hakanen ym. 2007, 47.).....	26
Kuvio 7. Viestinnän kulkeutuminen pyramidihierarkiassa (mukaillen Koskela ym. 2007, 100.).....	29
Kuvio 8. Teoreettinen viitekehys.....	34
Kuvio 9. Maantieteellinen sijoittautuminen.....	41
Taulukko 1. Projektioppimisen sisällön muotoutuminen (mukaillen Koivumäki 2002.)	12
Taulukko 2. Verkosto-oppiminen ja sen muodot. (mukaillen Valkokari ym. 2009, 118.).....	32
Taulukko 3. Yleisimmät tutkimustyytit kvalitatiivisessa tutkimuksessa. (mukaillen Hirsjärvi ym. 2013, 134-135.).....	38
Taulukko 4. Aineistonkeruu menetelmiä (mukaillen Hirsjärvi ym. 2013, 193-217).....	39
Taulukko 5. Haastateltavien perustiedot.....	43

LIITELUETTELO

Liite 1. Sähköpostihaastattelukysymykset

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on vertailla tradenomiopintoja projektiopiskelun ja sitä kautta työelämään verkostoitumisen osalta valtakunnallisella tasolla. Haastateltavien ja opinnäytetyön kirjoittajan kokemusten pohjalta selvitetään, miten ammattikorkeakoulut poikkeavat toisistaan toimeksiantoprojektien perusteella. Selvitystyö on kiinnostava, sillä ammattikorkeakoulut toimivat hyvin erilailla ympäri Suomea sekä toimeksiantojen laatu ja määrä vaihtelevat. Tutkimuksessa otetaan myös huomioon, jakautuvatko toimeksiannot tietyille suuntautumispinoille. Tehdyllä tutkimuksella on uutuusarvoa, sillä vastaavaa ei ole tehty aiemmin. Aiemmin on tutkittu yleistasolla tradenomiopintojen eroavaisuuksia, mutta juuri tähän aihealueeseen ei löydy tutkittua tietoa. Toimeksiantajaa opinnäytetyöllä ei ole, vaan aihe syntyi kirjoittajan omasta kiinnostuksesta selvittää projektiopiskelun eroja ja verkostoitumista työelämään tradenomiopintojen aikana.

Verkostoituminen opintojen aikana on tärkeää opiskelijoille, jotta työelämään siirtyminen olisi helpompaa. Tradenomiopiskelijat omaavat vahvan tietopääoman, joita voidaan hyödyntää yritysten tarjoamiin toimeksiantoihin. Tilanne voi olla kummallekin osapuolelle suotuisa; opiskelijat saavat oikeita käytännön harjoituksia ja verkostoja sekä yritys saa opiskelijoista työvoimaa. Projektioppimisella voidaan sitoa useita eri kursseja opintokokonaisuuksiksi, jossa voidaan hyödyntää useita eri aihealueita toimeksiantojen mukaisesti.

Tradenomiopiskelijaliitto TROL ry:n julkilausumassa käy ilmi, että tradenomiopiskelijoille tehdyssä tutkimuksessa opiskelijat kokevat saavansa huonosti kontakteja työelämään opintojen aikana. Huonojen työllistymisnäkökymien rinnalla korostuu, että tavallisilla työnhakumenetelmillä ei enää pärjää, vaan verkostoilla on yhä suurempi vaikutus siihen, miten saadaan töitä valmistumisen jälkeen. Julkilausumassa käy ilmi, että jopa 70 % työpaikoista on niin sanottuja piilotyöpaikkoja, joita ei markkinoida lainkaan. 60 % tutkimukseen vastanneista tradenomiopiskelijoista kokee, että opintojen aikana ei saa riittävästi kontakteja alueiden yrityksiin ja näin ollen koetaan verkostojen olevan heikkoja eikä riittäviä

suhteita työelämään ei saada opintojen aikana. (Tradenomiopiskelijaliitto TROl ry 2015).

1.1 Tutkimuksen tavoite ja tutkimukseen vastaavat kysymykset

Tutkimuksen tavoitteena on vertailla tradenomiopintoja projektiopiskelun toimeksiantojen muodossa. Lisäksi tavoitteena on tutkia toimeksiantojen kautta mahdollistuvaa verkostoitumista työelämään opintojen aikana. Vuorovaikutus on molemmiin puolista. Yritykset voivat saada potentiaalista työvoimaa tradenomiopiskelijoiden valmistuttua taikka kesätyöntekijöiksi opintojen aikana.

Tutkimukseen vastaavat kysymykset ovat seuraavat:

- *Millaisia eroavaisuuksia ammattikorkeakoulujen välillä on toimeksianto-
projektien toteutuksessa?*
- *Tukeeko projektiopiskelu verkostoitumista työelämään?*

1.2 Tutkimuksen rakenne

Opinnäytetyön tekeminen alkoi laatimalla tutkimussuunnitelma ja sen jälkeen teorioihin tutustumalla. Keskeisimmiksi teorioiksi valikoituivat *projektioppiminen ja verkostoitumisen hyödyt*. Teoriaosuuden jälkeen esitetään teoreettinen viitekehys, jonka jälkeen käsitellään opinnäytetyön empiria. Empiriassa käytetään haastattelua, joka esitetään eri ammattikorkeakouluissa tradenomin tutkintoa suorittaville henkilöille. Saatuja tuloksia verrataan opinnäytetyön kirjoittajan kokemuksiin. Tältä pohjalta muodostuu tutkimustulos siitä, miten ammattikorkeakoulut poikkeavat vai poikkeavatko ne toisistaan tällä aihealueella.

Seuraavaksi esitellään haastattelun tulokset ja lopputulokset. Tässä osiossa arvioidaan myös tehdyn tutkimuksen luotettavuus. Lopuksi esitellään arviointi koko opinnäytetyöprosessista. Liitteestä yksi löytyvät esitetyt haastattelukysymykset.

1.3 Tradenomin opinnot

Tradenomitutkinnon laajuus on 210 opintopistettä ja opintojen kestoaika 3,5 vuotta. Opinnot koostuvat *perusopinnoista ja ammattiopinnoista*. Eri ammattikorkea-

koulut tarjoavat erilailla syventäviä ammattiopintoja ja niitä voivat olla esimerkiksi *kansainvälinen kauppa, oikeushallinto, markkinointi, taloushallinto ja yrittäjyys*. Opintojen aikana suoritetaan 30 opintopistettä harjoittelua. Opinnäytetyö tehdään useimmiten toimeksiantona yritykselle, ja sen laajuus on 15 opintopistettä. (Opintopolku 2015).

Tradenominopinnot ovat monipuolisia ja hyvin käytännönläheisiä, joita teorian osaaminen tukee. Opetus järjestetään hyödyntäen monenlaisia opetustapoja kuten mm. itsenäistä työskentelyä, lähiopetusta ja yrityksiltä saatuja toimeksiantoprojekteja, joihin tämä opinnäytetyö keskittyy. Tradenomin opintoja voi suorittaa myös ulkomailla vaihto-opintojen parissa. Opinnot sopivat henkilölle, joka on kiinnostunut liiketoiminnasta ja sen kehittamisestä. Kiinnostus ympärillä tapahtuviin asioihin on tärkeä ominaisuus, sillä liiketoiminta on jatkuvassa muutoksessa ja sillä rakennetaan tulevaisuutta. (Opintopolku 2015).

1.4 Ammattikorkeakoulujen TKI- toiminta

Vaasan ammattikorkeakoulu (myöhemmin VAMK), jossa opinnäytetyön kirjoittaja opiskelee, painottuu kansainväliseen osaamiseen. Opinnoissa painotetaan Vaasan alueen vientivetoista yritystoimintaa, josta pyritään tuomaan tradenomin opintoihin kansainvälisiä tietoja ja taitoja. VAMK tarjoaa tradenomin perusopinnoissa viestintää, markkinointia, talousosaamista, yrittäjyyttä, oikeusnormeja ja liiketoimintaosaamista sekä henkilöstöhallinnon osaamista erilaisissa opintokokonaisuuksissa. (VAMK 2015 a).

”Vaasan ammattikorkeakoulu tarjoaa opetuksen lisäksi henkilökunnan ja opiskelijoiden asiantuntemusta yrityksille, eri organisaatioille sekä yksityishenkilöille. Osaamisemme vahvuus on monialainen ja syvälinen asiantuntijuus sekä vankka paikallisen elinkeinoelämän tuntemus. Hyödynnämme toiminnassamme myös kansallista ja kansainvälistä yhteistyöverkostoamme.” (VAMK 2016 b).

Tampereen ammattikorkeakoulun (myöhemmin TAMK) on panostanut huomattavasti TKI (tutkimus, kehitys ja innovaatiot) ja yrityspalveluihin, joka taas puolestaan tukee toimeksiantojen opintojen aikana. (TAMK 2016 a).

”TAMKista saat osaavan kumppanin tutkimus- ja kehitysprojekteihin sekä liiketoiminnan ja työyhteisön kehittämiseen. Käytössäsi on TAMKin laaja asiantuntijaverkosto sekä idearikkaita opiskelijoita. Voit antaa meille yksittäisiä toimeksiantoja tai solmia pitkäjänteisen ja monialaisen kehittämiskumppanuuden. Työyhteisöt voivat tilata meiltä myös henkilöstökoulutusta.” (TAMK 2016 a).

TAMK on laatinut yrityksille ohjeita, kuinka saada uusia innovaatioita ottamalla opiskelijoita mukaan kehittämään yritysten toimintaa esimerkiksi projektien, kesätöiden ja opinnäytetöiden parissa. (TAMK 2016 b).

Lapin ammattikorkeakoulu panostaa myös TKI palveluja. Kärkinä mainitaan Lapin alueen hyvinvointi ja kehittämistyö sekä kilpailukyvyn ylläpitäminen. Lapin ammattikorkeakoulu mainitsee useita yhteistyömalleja, joita ovat mm. yrityspalvelut ja toimeksiannot sekä tutkimus- ja kehittämishankkeet. (Lapin ammattikorkeakoulu 2016 a).

”Erilaiset toimeksiannot, opinnäytetyöntekijät ja opiskelijoiden harjoittelujaksot ovat kaikki myös helppoja tapoja löytää juuri oikean kaltaisia tulevia työntekijöitä.” (Lapin ammattikorkeakoulu 2016 b).

Oulun ammattikorkeakoulu mainitsee myös hanketoimintansa. Vuositasolla hankkeita on 100 erilaista ja hankkeissa hyödynnetään 200 osaajan ammattitaitoa. Kehittämisaueiksi listataan uusiutuvan energian tuotanto ja sekoitetun todellisuuden sovellukset. (Oulun ammattikorkeakoulu 2016).

”Teemme yhteistyötä työ- ja elinkeinoelämän sekä suomalaisten ja ulkomaisten korkeakoulujen kanssa. Alueen toimijat voivat hyödyntää henkilöstömme ja opiskelijoidemme osaamista. Näin opettajiemme ammattitaito ja yhteydet työelämään vahvistuvat. Myös opiskelijamme saavat arvokasta osaamista työelämää varten.” (Oulun ammattikorkeakoulu 2016).

Metropolian ammattikorkeakoulu painottaa TKI toiminnan yhdeksi päätehtäväkseen. Fokusointi tälle aihealueelle on tärkeää ja he haluavat olla mukana kehittämässä pääkaupunkiseutua. Vahvuuksia- listaan on merkitty esimerkiksi käytännön

osaaminen ja asiakkaan tarpeiden huomioiminen. (Metropolian ammattikorkeakoulu 2016).

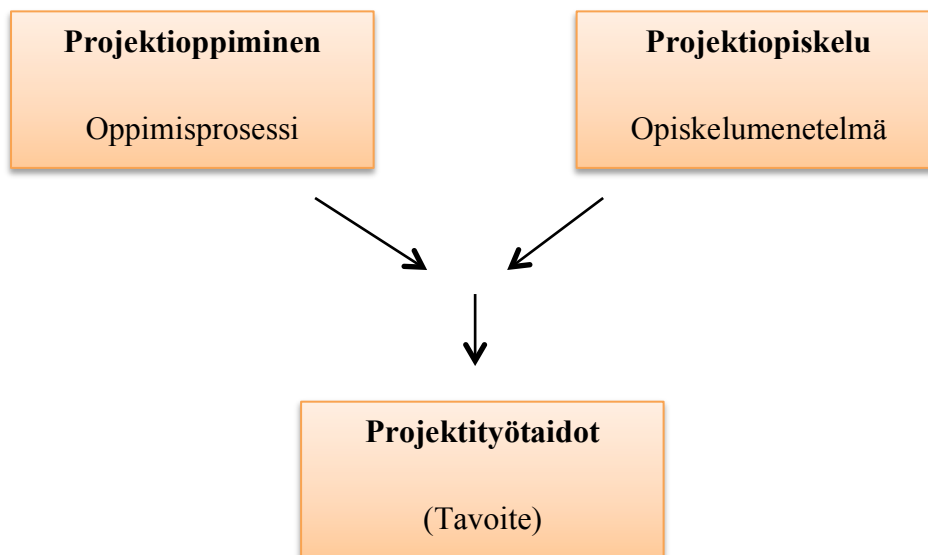
”Ideoimme, rikastamme ja kehitämme käytäntöön uusia ratkaisuja yhteistyössä yritysten, julkisen sektorin, järjestöjen ja asukkaiden kanssa.” (Metropolian ammattikorkeakoulu 2016).

2 PROJEKTIOPPIMINEN- JA OPISKELU

Projektioppiminen käsitteenä tarkoittaa pitkäkestoista prosessia, joka perustuu mielekkäiden sekä mahdollisimman todellisten ongelmien ratkomista ja kehittämistehtävien suorittamista. Prosessiin sisältyy eri tieteiden tai tiedonalojen käsitteistöä ja käsityksiä. Projektioppimisessa määritellään tavoitteet, keskustellaan ja ideoidaan, kerätään tietoa ja analysoidaan sitä, tulkitaan syntyneet havainnot, kommunikoidaan sekä arvioidaan osaamista. (Vesterinen 2001).

Projektiopiskelun periaatteena ammattikorkeakouluissa on kouluttaa opiskelijat projektityöskentelyyn, joka on hyvin yleistä työelämässä. Opiskelijat osaavat aloittaa projektin, työskennellä tiiminä ja kehittää osaamistaan. Opiskelijat kantavat vastuun projektin aikana. Opiskelijan kehittyminen tapahtuu yhdistäen käytännönsaaminen ja teoria sulavasti toisiinsa, joten teoriaa tulee olla taustalla ennen projektin aloittamista. Uusi teoria yhdistetään aikaisempiin kokemuksiin ja ongelmien ratkaisut ovat näin ollen kehittäviä kokemuksia. (Kotila 2003, 79-80).

Projektiopiskelua kuvataan käytännön ja teorian yhdistelyksi työelämä huomioiden, jonka avulla voidaan oppia projektityöskentelyä, joka on opiskelun ja oppimisen muoto. Projektityötaito kertoo projektityömenetelmän osaamisen. Alla oleva kuvio (kuvio 1.) kuvastaa projektiopiskelun ja projektioppimisen suhteita. (Vesterinen 2001).

Kuvio 1. Projektioopiskelun ja projektiooppimisen suhteet (Vesterinen 2001).

Projektiooppimisella toteutetaan yhteistyötä alueen elinkeinoelämän kanssa. Jotta projekti olisi onnistunut, siihen vaaditaan vilpittöntä vuorovaikutusta, käytännönläheisyyttä, ja sen lähtökohtana on oikean ongelman ratkominen sekä aitoa kiinnostusta koko prosessin läpivientiin. Kaikilta projektin osapuolilta vaaditaan edellä mainittuja seikkoja. (Vesterinen 2001).

Tässä opiskelun muodossa yhdistyvät verkosto-oppiminen, kontekstuaalinen ja kokemuksellinen oppiminen sekä toiminta- ja ongelmiin perustava oppiminen. Hyvin tyypillinen ominaisuus projektiooppimiselle on asiantuntija-tehtävien jakaminen tiimin jäsenten kesken sekä tiimin itseohjautuminen koko prosessin läpikulun ajan. Tavoitteena on muutoksen haku niin yksilö- kuin myös yhteisöllisellä tasolla. (Koivumäki 2002).

Seuraava taulukko (taulukko 2.) kuvastaa edellä mainittuja oppimismalleja, ja sitä miten ne muodostuvat projektiooppimiseksi. Kuvio kertoo projektiooppimisen monimuotoisuutta ja kuinka monet eri oppimismallit sitoutuvat toisiinsa.

Projektiopiskelun muotoutuminen	Opiskeluprosessin muotoutuminen	Muuta huomioitavaa
Verkosto-oppiminen	Verkostojen luominen	- Opiskeluverkoston ja työelämän välinen suhde
Kokemuksellinen oppiminen	Kokemusten ymmärtäminen ja soveltaminen	- Kokemusten reflektointi ja täytäntöön vieni
Kontekstuaalinen oppiminen	Suotuisat oppimisympäristöt ja niiden hyödyntäminen	- Ympäristö olennaisena osana oppimiskokemuksessa
Ongelmaperusteinen oppiminen	Oikeanlaista tiedonhakua ongelman ratkomiseksi	- Rakentuu todellisen ja käytännön ongelmaan
Toimintaoppiminen	Suunnittelu ja toiminta ongelman keskiössä toiminnan vakauttamiseen	- Kokeilu pohjautuu suunnitelmallisuuteen
Konstruktiiivinen oppiminen	Oppija tiedonmuodostajana ja oikeanlaisen tiedon yhdistäjänä	- Itseohjautuminen - Tiedon ymmärrys
Projektiopiskelu on edellä mainittujen sulautuma	Projekti avainasemassa opiskelulle. Opiskeluprosessit muotoutuvat seuraavasti: lähtötilanne, suunnittelu, teemat ja organisoituminen	Asiantuntija-asetat ja verkostoituminen - Hyödyntää kokemuksia - Avoin ympäristö oppimiselle - Samat kiinnostukset - Toimintasuunnittelu ja sen kokeilut - Vuorovaikutteisuus käytännön ja teorian välillä

Taulukko 1. Projektioppimisen sisällön muotoutuminen (Koivumäki 2002).

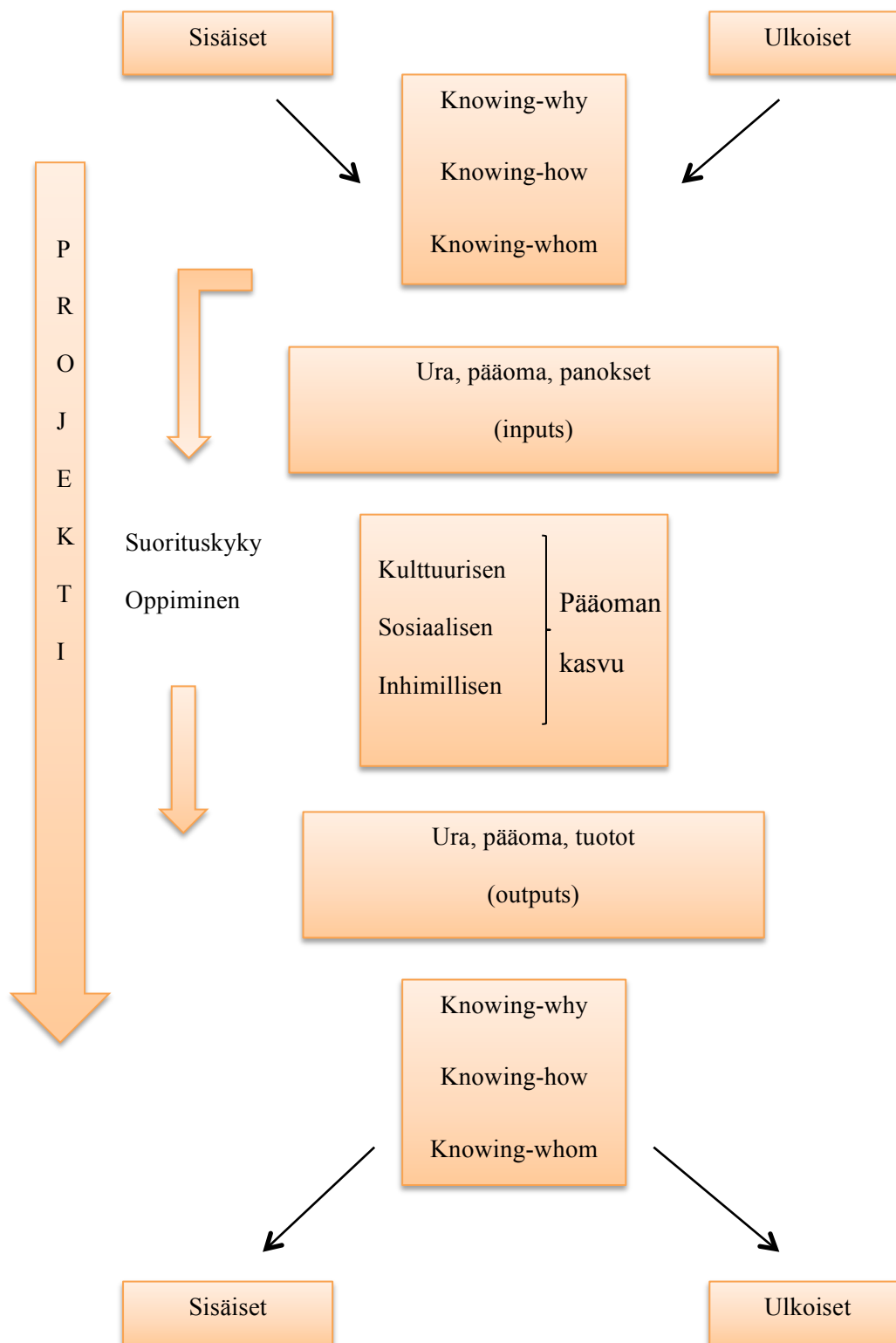
2.1 Tutkittua tietoa projektioppimisesta

Tutkimustietoa on kertynyt 1970-luvulta alkaen ja sitä on tutkittu hyvin erilaisissa asiayhteyksissä ja sen ympäristöissä. 90-luku lienee kuitenkin tutkimuksen kulta-aikaa, sillä uudet teknologiat mahdollistivat tuolloin tietokoneen hyödyntämisen kouluissa. Vesterinen (2001) viittaa tutkimuksessaan useisiin tutkimuksiin, joita on tehty useilla eri aloilla ja myöskin työpaikoilla. Tähän osuuteen valikoitui ensin kaksi kotimaista tutkimusta ja lopuksi yksi ulkomainen tutkimus. Ensimmäisessä tutkimuksessa kerrotaan *Eteläpellon ja Tourusen* vuonna 1999 tehdystä työelämälähtöistä tutkimuksesta, jonka aihe oli ”asiantuntijuutta kehittävä projektiopiskelu tietojärjestelmien suunnittelijoiden keskuudessa”. Opiskelijat olivat yliopistoista ja tiimit koostuivat 4-5 hengen kokoonpanoista, ja he suorittivat projektia kymmenen opintoviikon kokonaisuutena. Tutkimusta tehtiin uppoutuneesti ja erilaisia menetelmiä hyödyntäen, joilla seurattiin tapahtunutta oppimista. Tulokset kertoivat, että opintokokonaisuus oli tehokas ja edes auttoi ammatillisen osaamisen kehitystä. Opiskelijoiden mielipide oli, että opintokokonaisuus oli onnistunut ja mielekäs ja erityisesti se lisäsi ammatillista pätevyyttä. Tutkimus osoitti, että projektiopinnot muodostavat yhteyttä työelämään. (Vesterinen 2001).

Tämän opinnäytetyön kannalta mielenkiintoinen kotimainen tutkimus on *Pääkkönen - Tarvaisen* vuonna 1998 tehty tutkimus koskien oppimista projektissa. Vesterinen (2001) viittasi omassa tutkimuksessa edellä mainittuun tutkimukseen. Tutkimuksessa seurattiin sosiaali- ja terveystieteiden yhteistyötä koulutuksen ja työelämän välillä. Tärkeimmät menetelmät olivat projektioppiminen ja moniammatillinen yhteistyö. Projekti edisti osapuolten verkostoitumista. Projektin aikana oli havaittavissa työpaineita, mutta se osoitti työelämän nopean muutoksen tilat, kuten myös koulutuksessa ja yhteiskunnassa. Opiskelijat olivat projektissa tekijän ja tutkijan rooleissa. Tutkimuksen johtopäätöksissä kävi ilmi, että projektiopiskelua pidettiin motivoivana ja innostavana, mutta jotta projekti onnistuisi oppimismallina, tarvitaan selkeää organisointikykyä ja arviointimenetelmiä, jotka ajavat reflektivoivaa keskustelua, joka puolestaan selkeyttää toiminnan ja oppimisen malleja. (Vesterinen 2001).

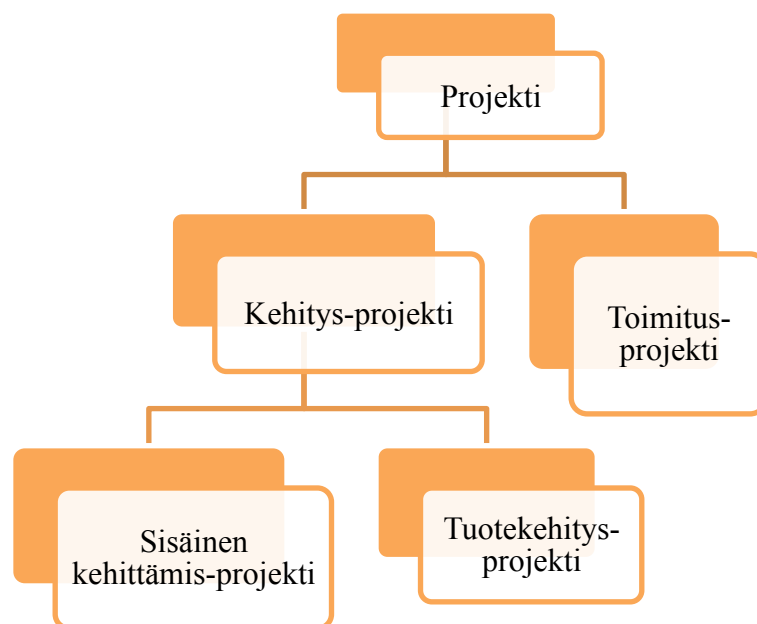
Projektiopiskelua on tutkittu myös ulkomailla ja Vesterinen (2001) viittaa useisiin tutkimuksiin ja niiden tuloksiin omassa tutkimuksessaan. Kolmanneksi tutkimukseksi valikoitui liike-elämän projektiorganisaatiossa tehty tutkimus vuodelta 2001. *Arthur, DeFillipi ja Jones* ovat kehittäneet projektioppimista kuvaavan (kuvio 2.) mallin, jossa projekti on oppimisympäristön areena (learning avenue) kaikille projektin osapuolille. Mallin perusajatus on, että panokset (inputs) muodostavat projektin prosessien jälkeen tuotoksia (outputs). Panokset sitoutuvat henkilön uraan (sisäiset panokset) ja yrityksen pääomaan (ulkoiset panokset). Prosessin alkuvaiheessa kysytään kysymyksiä kuten, kuinka pitää tietää (knowing-how), miksi (knowing-why) ja kenelle (knowing-whom). Tässä oppimisen mallissa kertyy erityisesti pääomaa kulttuurisesti, sosiaalisesti ja inhimillisesti. Tuotot ovat samoja kuin panokset, mutta pääomaa on kertynyt enemmän. Projektin läpiviennin jälkeen kysytään jälleen samat kysymykset kuin alkuvaiheessa, ja niiden perusteella arvioidaan saatuja tuloksia. (Vesterinen 2001).

Kuvio 2. Arthurin ym. malli projektioppimisen prosesseista (Vesterinen 2001).

2.2 Projekti käytännössä

Tässä osioissa käsitellään projektinhallintaa lähinnä yritysmaailman näkökulmasta, mutta asian voi viedä käytäntöön myös ammattikorkeakouluissa opetuksen yhteydessä. Yrityksissä projektitoiminnan voi jakaa kahteen toteutusmalliin, jotka ovat *toimitusprojekti ja kehitysprojekti*. Kehitysprojektin voi vielä jakaa kahteen osioon, *sisäinen kehittämisprojekti ja tuotekehitysprojekti*. Alla oleva kuvio (kuvio 3.) selittää hierarkkisesti projektien eri mallit. (Lehtonen, Lindblom, Korpinen & Simonen 2006, 20).

Kuvio 3. Projektien luokittelut (Lehtonen ym. 2006, 20.)

Kuviossa toimitusprojektilla tarkoitetaan tietyn tuotteen tai palvelun toimittamista tietylle asiakkaalle. *Lehtonen ym. (2006)* teoksessaan antavat esimerkiksi paperikoneen toimituksen annettujen vaatimusten mukaisesti. Kehitysprojektit tapahtuvat yrityksen sisällä. Tuotekehityksessä kehitetään yrityksen tarjoamia tuotteita tai palveluita. Kehitystyö voi olla uusien raaka-aineiden käyttöä korvaten vanhat ainekset taikka uuden palvelupolun kehittämistä. Kaikki muu kehitystyö, joka ei koske tuotekehitystä, sisältyy sisäisiin kehittämisprojekteihin. Se voi olla esimerkiksi tietojärjestelmän päivittäminen uuteen tai henkilöstön ja projektiomainen kehitystyö. (Lehtonen ym. 2006, 20-21).

2.2.1 Projektisalkku ja sen hallinta

Projektisalkkua voidaan pitää synonyyminä projektiportfoliolle, joka on organisaatiossa tehtyjen projektien kokonaisuus. Projektisalkku on erittäin hyödyllinen yrityksessä, jos yrityksen projektinhallinta on laadullisesti hyvää. Projektinhallinta on johtamista, jossa tarkkaillaan prosessien hallintaa sisältäen organisoinnin ja muun suunnittelutyön. Projektinhallinta on monen osatekijän kokonaisuus. Tekijöitä ovat mm. aikataulutus, riskien hallinta, ja kustannusten seuranta. Projektinhallintaan voidaan antaa karkeasti kolme päämäärää:

1. Projekti tavoittaa annetut tavoitteet.
2. Asetettuja resursseja ei ylitetä
3. Aikataulu ei petä (Lehtonen ym. 2006, 22-24).

Projektinhallinta on muutakin kuin yllä mainitut kolme seikkaa. Ruuska (2012) mainitsee teoksessaan, että projektinhallinta on hyvin suunniteltua, se on päätöksisiä ja niiden toimeenpanoa. Se on ohjausta ja koordinointia sekä valvontaa. Projektinhallinta on uuden suunnan näyttämistä ja ennen kaikkea ihmisten johtamista. Kaiken mainitun takana on valvonta, sillä resurssien riittävyttä tulee seurata. Ohjaaminen ja toteutus voidaan jakaa kahteen osuuteen, *ohjausprosessi ja toteutusprosessi*. Ohjausprosessi on nimensä mukaisesti ohjaamista ja tehokkuuden takaamista laatu huomioiden. Toteutusprosessi on konkretiaa, varsinaista tekemistä projektin saavuttamiseksi. Olennaista on, että ymmärretään edellä mainittujen prosessien erot. Ne voidaan kuvastaa seuraavasti:

Projektinhallinta = toteutusprosessi + ohjausprosessi

Projektinhallinta = oikeiden asioiden saavuttaminen oikeilla tavoilla (Ruuska 2012, 30-31).

Projektinhallinnassa voidaan käyttää niin sanottuja *kovia ja pehmeitä tekniikoita*. Kovat tekniikat (management) ovat aikataulutusta ja budjetointia. Pääpainona on tavallisten asioiden ja tehtävien johtaminen. Pehmeät tekniikat (leadership) ovat puolestaan ihmisten johtamiseen liittyviä tekijöitä, kuten viestintä ja muu vuorovaikutus. Ruuska (2012) kiteyttää teoksessaan, että projekti onnistuu loppujen lo-

puksi johtamistaitojen, vähemmän virallisten rakenteiden ja päätöksen teon toimivuuden sekä viestinnällisten seikkojen suhteesta. (Ruuska 2012, 32).

Yrityksissä, joissa tehdään paljon erilaisia projekteja, on muodostunut malli, jonka mukaan projektin pyörivät projektista toiseen. Tämä on osa yrityskulttuuria, tapoja ja normeja. Projektikäsikirja antaa ohjeistuksen mallin toteutukseen ja mahdollisesti ohjeistaa myös projektisalkunhallintaan. (Lehtonen ym. 2006, 22-24).

Projektia voidaan kuvata laajennetusti tai perinteisen projektikaavion mukaan. Laajennettu sisältää kuvakset projektin esivaiheista alkaen ja lisäksi myös jälkivaiheet. Projektin pilkkominen helpottaa projektinhallintaa ja selkiyttää eri työvaiheita. Kuvaan alla olevassa kuviossa (kuvio 4.) laajennettua kuviota Lehtonen ym. (2006) teoksen mukaisesti:

Kuvio 4. Laajennettu projektiprosessi (Lehtonen ym. 2006, 25).

Kuviossa idea ja esiselvitys kuuluvat projektin esivaiheeseen, joka voi sisältää hyvinkin erilaisia toimia. Lehtonen ym. (2006) teoksessa antaa esimerkeiksi ideoiden tuottamisen ja niiden vertailun ja kannattavuusselvitykset. Suunnittelu, läpivienti ja arviointi sekä päätös ovat varsinainen projektin osia, jotka yleensä luetaan projektiksi. Seuranta on puolestaan projektin jälkivaihetta. Yrityksissä unohdetaan helposti, että alku- ja jälkivaiheet kuuluvat resursseihin ja niille tulee myös varata osansa. Laajennettu projektiajattelu olisikin näin ollen hyvä sisäistää projektitavaksi kaikissa niissä yrityksissä, joissa projekteja tehdään. (Lehtonen ym. 2006, 24-26).

Projektisalkkuprosessin linkittyminen yrityksen strategiaan ja suunnitteluprosesseihin on tärkeää, koska näillä toiminnoilla voidaan tukea strategioiden toteutu-

mista. Yritykset käyttävät projektisalkkua työvälineenä projektien ohjauksessa ja muiden tavoitteiden saavuttamisessa. Onnistunut projektisalkunhallinta vaatii yritykseltä hallittavan määrän käynnissä olevia projekteja, ja niitä koskevien näkökulmien tulee olla selkeitä ja hallittuja. Isoimmissa yrityksissä projekteja on koajan käynnissä ja näin ollen on myös useita eri projektisalkkuja. Useinkaan projektit eivät kilpaile samoista resurssien lähteistä, mikä takaa useamman projektisalkun. Yrityksen eri osastoilla voi siis olla hyvin erilaisia salkkuja, kuten markkinoinnin ja IT-osastojen omat projektisalkut. Projektit voivat linkittyä moneen eri yrityksen osastoon, joten on myös hyvin yleistä, että projekti voi kuulua useampaan kuin yhteen projektisalkkuun. Lehtonen ym. (2006) mainitsee teoksessaan myös *strategisen projektien salkun*, joka on yrityksen johdon palavereissa seurattava kokonaisuus. Useasti ne kuuluvat jonkun tietyn osaston projektisalkkuun, mutta on selkeästi yrityksen strategiaan liittyvä projekti, jota on hyvä seurata myös ylemmällä tasolla. (Lehtonen ym. 2006, 109-112).

2.3 Projektipedagogiikka

Tässä osiossa tarkastellaan aihetta kasvatustieteellisestä näkökulmasta, sillä sen ymmärtäminen auttaa sisäistämään projektioppimista- ja opiskelua paremmin. Ammattikorkeakouluissa projektien hyödyntäminen opinnoissa mahdollistaa nopean vastauksen aluekehityksen muutostiloihin. Työelämälähtöisillä projekteilla voidaan tehdä nopeita ratkaisuja jatkuvasti muuttavassa maailmassa ja projekteihin on helppo ottaa mukaan vaihtuvia trendejä työelämästä toimeksiantojen perusteella. Projektit sopivat hyvin opiskelijoiden innovointiin ja hyvillä tuloksilla opiskelijat voivat saada mahdollisuuksia työllistyä yhteistyöyrityksiin. Ammattikorkeakouluissa projekti tarkoittaa useimmiten hyvin käytännöllistä ongelman ratkaisua, mutta on otettava huomioon, että projekti on opiskelijalle osa opintoja ja tavoitteena on ennen kaikkea oppia. Opiskelumenetelmänä projektiopiskelu poikkeaa tavallisesta menetelmästä siten, että projektiopiskelussa hyödynnetään jo opittuja asioita ja samanaikaisesti opitaan uutta sisällön ja metodien näkökulmasta. (Kotila 2003, 85-86).

Projekti oppimisvälineenä sisältää aina tietyt tekijät, kuten *tavoite, aika ja ryhmä*, joka työskentelee projektin parissa annettujen resurssien kanssa. Projekti etenee aina samanlaisella kaavalla alkaen ideasta – esivaiheen kautta varsinaiseen suunnitteluun – toteutukseen ja lopetukseen sekä saatujen tulosten käytäntöön vieminen. Lopuksi projekti arvioidaan. (Vesterinen 2001).

2.3.1 Opiskelijan toiminta oppiakseen projektissa

Opiskelijalla on oltava tiettyjä taitoja ja asioita, jotta hän pystyy hyödyntämään projektioppimista. Niitä ovat *metakognitiot, reflektointi, sitoutuminen, motivaatio tekemiseen, itseohjautuminen ja tiimi*. Tiimi sanan rinnalla käytetään myös termiä ryhmä. Seuraavaksi avataan käsitteet ja niiden merkityksen tiivistetysti kyseessä olevassa oppimismallissa.

1. *Metakognitio* on opiskelijan tietämystä itsestään opiskelijana. Opiskelija osaa asettaa päämääriä projektiopiskelussa omien kykyjen mukaisesti ja osaa tavoitella niitä. Itsearviointi on tärkeä työkalu, jotta opiskelija osaa kehittää itseään metakognitiivisesti.
2. *Reflektointi* on opitun tiedon määrätietoista pohdintaa, jotta opiskelija voi edetä asioiden ymmärtämisessä. Opiskelija osaa analysoida prosessia yhdessä muiden kanssa, jolloin saadaan vastauksia projektin tarkoitukseen. Reflektoinnissa on useita tasoja, kuten *opi oppimaan*, jossa pääosassa on oppia tuntemaan oikeat työvälineet. Tässä vaiheessa opiskelija tekee havaintoja itsestään keskustellen toisten kanssa. Toinen vaihe on *opi kehittymään*, jossa itsearviointi on tärkein ja oleellisin työkalu. Kolmas vaihe on *opi kehittämään*, jossa kriittisesti tarkastellaan ja kyseenalaistetaan toimintaa. Näin olleen kehitty taitoja vastuun ottamisesta ja työolojen kehittämiseen. Tässä vaiheessa myös rakentavan palautteen merkitys korostuu.
3. Jotta projekti voisi menestyä, tarvitaan tahtoa *sitoutua* siihen. Koulun ja opiskelijoiden sitoutuminen on tärkeää, mutta myös projektille oleellisten eri sidosryhmien tulee myös sitoutua mukaan, jotta projekti tuottaa tarvittavan hyödyn kaikille osapuolille.

4. *Motivaatio* on myös tärkeä osa projektiopiskelun kannalta, joka on selkeästi yhteydessä kohtaan 3. Työskentely projektin parissa on mielekästä kuin toisessa ääripäässä, jossa motivaation puute hankaloittaa prosessia. Oppiminen on nopeampaa motivoituneelle opiskelijalle. Opiskelijan on hyvä tuntea itsensä ja tietää omat heikkoudet sekä tiedostaa, miten voi kehittää itseänsä.
5. *Itseohjautuva opiskelija* osaa ohjata itseään oppimaan uutta ja se on tietoinen tila. Projektiopiskelussa opiskelijat ottavat tietoisesti vastuun omasta oppimisestaan ja osaa hallita strategiaa sekä muita menetelmiä. Opiskelija osaa muovata tilanteita aktiivisuudella ja sosiaalisuudellaan tavoitellakseen päämääriä suotuisilla tavoilla.
6. *Tiimi tai ryhmä* on se, joka suorittaa projektin eri prosessit. Ammattikorkeakouluissa tämä on hyvin yleinen työskentelytapa, kuten myös työelämässä. Tiimityöskentelytavat onkin hyvä omaksua jo opintojen aikana. Tiimi tai ryhmä suorittaa samaa työtä yhteisen päämäärän saavuttamiseksi ja jokaisella on oma asiantunteva asema. On tärkeää, että tiimi saavuttaa riippuvuuden toisistaan ja että lopussa muodostuu kokonaisuus, joka koostuu päämääräksi asetetut tavoitteet, vaikkakin jokainen on itse vastuussa omasta oppimisestaan. Tiimi tai ryhmä tukee toisiaan sekä mahdollistavat suotuisan ilmapiirin onnistua oppimaan. (Vesterinen 2001).

2.3.2 Oppimisprosessin ohjaaminen

Projektiopiskelun ohjaamisessa voidaan käyttää yksilötason tai, ryhmän ohjaamista tai yhdistää kumpaakin. Ohjaamisen päätarkoituksena on tiimin auttaminen kohti asetettua päämäärää. Ohjaaminen on kehittävää työtä ja mahdollistaa opiskelijan ammatillisen kasvun, mutta pääpainona on saavuttaa tutkivan työtavan oppiminen. Jotta ohjausprosessi olisi onnistunut, se vie paljon aikaa ja vaatii sitoutumista opettajalta. Oppimistilanteet ja niiden suunnittelu sekä projektin eri vaiheiden seuraaminen on ohjaajan vastuulla. Erinomaisen menestyksen tekijöiksi mainitaan *Vesterisen* (2001) työssä ohjaajan hyvät ohjaamistaidot sekä muodostaa oppimista edistäviä kysymyksiä. Projektia suorittavan tiimin tai ryhmän itseohjautuminen on kuitenkin suurimmassa painoarvossa ja tällöin ohjaajan rooli on

enemminkin auttaja, joka edesauttaa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen. Oppimistoiminnon kannalta tiimin tai ryhmän vuorovaikutustaidot ovat tärkeässä roolissa ja ohjaajan on edistettävä niitä. (Vesterinen 2001).

Projektiopiskelussa voidaan tutkia ohjattavia tilanteita monella tapaa ja vielä useammista näkökulmista. Keskeiset määritelmät/tekijät ovat kuitenkin *käytävä dialogi, reflektointi, palaute ja lopulta prosessin arviointi*. Seuraavaksi selitetään tiivistäen edellä mainitut käsitteet ja projektiopiskelun näkökulmasta.

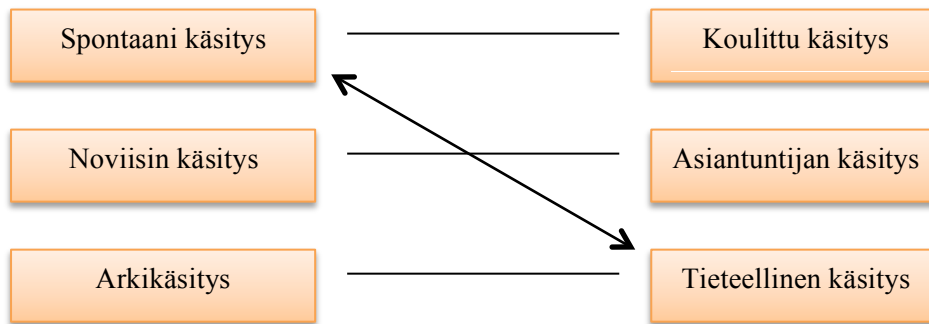
1. *Dialogi* on käytävää keskustelua, jota voidaan kuvastaa reflektiiviseksi ja luovaksi prosessiksi. Kokemus jaetaan yhdessä toisten kanssa, jotta koettu tilanne voidaan sisäistää. Projektiopiskelussa taustalla tulisi olla teoreettista osaamista, joka antaa suuntaa keskusteluille huomioiden projektin ainutlaatuisuuden. Dialogia käytetään työvälineenä, jolla voidaan analysoida toimintaa. Avoimuus on mahdollistava tekijä rakentavaan ja luovaan tekemiseen.
2. *Reflektiota* käsitteelin jo aiemmassa kappaleessa (2.3.1). Käsite on myös oleellinen ohjaustilanteissa prosessimaisuuden ominaisuuden vuoksi ja on sitoutunut jatkuvaan kehitykseen. Vesterinen (2001) viittaa tutkimukseensa kotimaiseen väitteeseen, jossa reflektointi on apuväline, jolla on tarkoitus auttaa opiskelijaa mukavuusalueeltaan pois, kaikista rutiineista irrouttuminen sekä muista esteistä, jotka ei auta kehittymisessä. Pääajatuksena on käytännön tekeminen ja teoreettisen ajattelun yhteensitominen.
3. *Palaute* on väline, jolla voidaan ratkaisevasti kehittää itseään. Projektiopinnoissa palaute voi avata opiskelijalle, kuinka paljon hänen työpanoksella on osuutta kokonaisuudesta. Palaute ennen kaikkea helpottaa oppimisprosessia ja auttaa saavuttamaan päätetyn päämäärän, motivoi ja auttaa tuntemaan mahdolliset virheet. Palaute myös lisää itseluottamusta ja kohottaa tavoitteita. Yksi tärkeä piirre on itse hankkia palautetta itsestään, joka osoittaa henkilön kasvunpaikan ja kehittymisen. Projektiopiskelussa palautetta on hyvä saada monista eri lähteistä. Palautetta vertaillaan omiin havaintoihin. Välillä voi olla kuitenkin ristiriitaisia tilanteita, sillä palautteet poikkeavat ja ovat hyvin epäyhtenäisiä. Pahimmassa tilanteessa opis-

kelija tunnustaa vain sellaisen palautteen, joka on lähinnä hänen käsitystä ja eikä näin ollen osaa hyötyä palautteesta.

4. *Arviointi* on opiskelijan minäkäsityksen kehittämistä ja takimmainen tarkoitus motivoida eteenpäin. Arviointi on samankaltainen prosessi kuin koko projektiopiskelun ydin, jossa arvioidaan käytävää prosessia. Projektiopiskelua voidaan arvioida parhaiten prosessin aikana tehdyllä dokumentaatiolla, oppimispäiväkirjoilla. Oppimispäiväkirjoihin opiskelija laittaa kaiken oleellisen ylös ja pohtii omaa kehitystään vaiheittain. Kehittävä arviointi ja itsearviointi näyttelevät suurta osaa projektiopiskelun arviointimenetelmissä, sillä perinteinen arviointi ei sovellu tähän oppimismalliin. (Vesterinen 2001).

2.3.3 Opettajan rooli projektiopiskelussa

Ohjaaminen oppimisprosessissa on tärkeää. Olennaisin tehtävä opettajalla, ohjaajalla on vaihtaa auktoriteettisesta ja tiedonjakajan roolista oppimista tukeväksi ja yhdeksi resurssiksi. Tehtävä onkin enemmän tutor kuin opettaja ja olla yksi ryhmän jäsen. Tällöin voidaan asetella noviisi-eksperttimuodostelma, jolloin oppiminen on vuorovaikutuksen kanssa kytköksissä. Olennaisinta on, että opettaja, ohjaaja on pidemmällä jäsenyhteisissä tietorakenteissa, ja näin ollen voi olla niin sanottuassa ekspertin asemassa. Alla olevassa kuviossa (kuvio 5.) kuvataan termein opettajan ja opiskelijan tietorakenteita. Kuvion vasemmalla puolella kuvataan opiskelijan, noviisin näkökulmaa ja oikean puoleinen kuvaa opettajaa, asiantuntijaa ja tässä tapauksessa eksperttiä. Opiskelijan käsitykset lähestyvät opettajan käsitteistöä. Vaatimuksena on, että spontaania käsitystä kehitetään. Tässä kohtaa opettajan on tiedostettava opiskelijan lähtökohta ja tavoitteet sekä tätä kautta tiedostaa ohjaustarpeet. Jos näitä ei tiedosteta, niin opiskelijan spontaani käsitys jää käyttämättä ja näin ollen tieteellinen käsitys jää saavuttamatta.

Kuvio 5. Termejä opettajan ja opiskelijan tietorakenteista. (Vesterinen 2001).

Opettaja, ohjaaja on eräänlainen konsultti, jota opiskelijat voivat hyödyntää projektioiskelussa. Rooli ei ole kuitenkaan vain auktoriteettina oleminen ja arvioiminen, vaan olla myös yksi opiskelija, joka toimii prosesseissa opiskelijoiden kanssa samalla viivalla antaen apua tarvittaessa. Hyviä opettajan ominaisuuksia ovat *luovuus*, *joustavuus*, *sitoutuneisuus* ja *motivoituneisuus*, joka edesauttaa päämäärän saavuttamisen. Opettajaa voidaan myös tituleerata oppimaan auttavaksi ja rohkaisijaksi, joka osaa tukea projektin läpiviennin ajan. (Vesterinen 2001).

Projektioiskelu opetusmetodina vaatii opettajalta tavoitteiden asettelutaitoa, tarvittavaa ohjausta, tehtävistä suoriutumista ja kykyä saada opiskelijat mukaan osallistumaan ohjaukseen. Vesterisen (2001) tutkimuksessa mainitaan opettajan kovimmaksi haasteeksi opiskelijan ammatillinen kehittäminen ja sen tietoistaminen yhä korkeammalle tasolle. Tasoilla kehittäminen vaatii pohtimista omista kyvyistä, joka on puolestaan ammattitaidon yksi tunnusmerkki. (Vesterinen 2001).

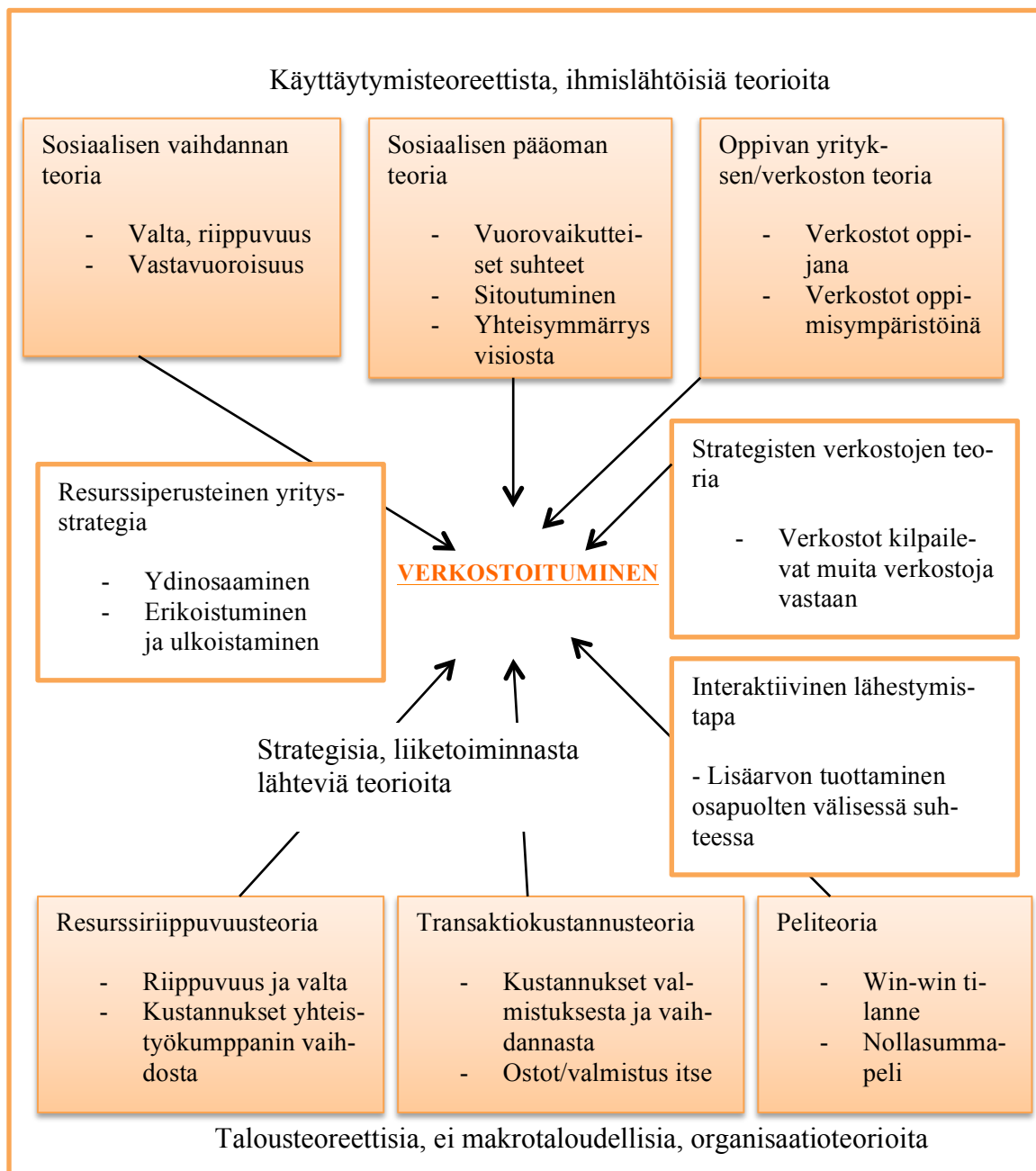
3 VERKOSTOITUMISEN HYÖDYT

Verkostot ja verkostoituminen on hyvin laaja käsite, jolla voidaan tarkoittaa esimerkiksi tietoverkostoja. Opinnäytetyössä keskitytään termin sosiaaliseen merkitykseen, jolla kuvataan ihmisten vuorovaikutteisten suhteiden ilmiötä. Sosiaalisessa verkostoitumisessa verkosto kuvastaa ihmisten välisiä yhteyksiä, jotka sitovat ihmisiä toisiinsa. *Hakanen ym. (2007)* on todennut verkostojen olevan sosiaalinen organisaatioinnovaatio ja tämä on ilmiönä hyvin monimutkainen. Jotkut verkostot ovat vahvempia, jolloin vuorovaikutusta on useammin kuin heikoissa verkostoissa, joissa vuorovaikutus on satunnaisempaa. Heikompia sosiaalisia verkostoja voidaan tarpeen vaatiessa aktivoida, kun tarvitaan esimerkiksi tietynlaista asiantuntijuutta tai tiedonlähdettä. Toisin sanoen verkostoja voidaan käyttää eräänlaisena resurssina eri tarkoituksien puitteissa, jolloin verkostosta saadaan arvokasta pääomaa. (Koskela, Koskinen & Lankinen 2007, 90,93-94; Hakanen, Heinonen & Sipilä 2007, 11).

Verkostoja voidaan tarkastella erilaisista näkökulmista ja oppiyylien mukaan. Yleisimmät ilmiön tarkastelun näkökulmat ovat *strateginen, talousteoreettinen ja sosiaalipsykologinen*. Tässä tarkastellaan lähinnä viimeiseksi mainittua kohtaa. Sosiaalipsykologiassa vuorovaikutteiset sosiaaliset verkostot kuvataan yleensä ryhminä erilaisten yhteisöjen ja muiden ryhmien rinnalle. Ryhmät saattavat sisältää hyvinkin samanlaisia piirteitä, joten erottautuminen ryhmien välillä voi olla haastavaa. Kaiken takana on ihmisten tarve liittyä yhteen erinäisten syiden ja toimien vuoksi. (Hakanen ym. 2007, 11; Koskela ym. 2007, 91-92).

Verkostoituminen sosiaalisessa mielessä voidaan määritellä prosessiksi, jossa tapahtuu yhteistyötä tiedon, osaamisen ja arvojen yhdistämisellä. Näillä pyritään luoda lisäarvoa toiminnalle. Verkostoitumista voi olla kahden tai useamman osapuolen välillä. Tiukasti tiivistäen verkostoituminen on toimintaa, jossa ollaan tavoitehakuja. Verkostoitumisesta ei ole olemassa varsinaista teoriaa, sillä verkostoja on niin monenlaisia, että on mahdotonta määritellä yhtä yhtenäistä teoriaa. Tieteellisessä tutkimuksessa verkostoitumista tutkitaan käytännönläheisesti toistettavilla tutkimusmenetelmillä. Ei ole kuitenkaan varmuutta, saako tuloksiksi

mahdollisia käyttäytymistä sääteleviä tekijöitä esiin. Verkostoitumista voidaan kuvastaa alla olevalla kuviolla (kuvio 6.), joka näyttää käsitteen laaja-alaisuutta ja sen laajoja eri teorian osia. (Hakanen ym. 2007, 46).

Kuvio 6. Teorioita verkostoitumisesta (Hakanen ym. 2007, 47).

Kuviolla pystytään selittämään, että verkoston kaltaista toimintaa voidaan tutkia useiden eri teorioiden valossa. Samalla ymmärretään, että verkostoja on mahdollista hahmottaa yksiselitteisesti, sillä ilmiönä ne ovat hyvin monipuolisia. (Hakanen ym. 2007, 47-48).

Verkostoitumista pidetään yhä enenevässä määrin itsestänselvyytenä ja erittäin hyödyllisenä taitona niin työelämässä kuin opiskelujen aikana. Verkostoista oppii kerrottujen kokemusten kautta ja oppii luomaan suhteita uusien tuttavuuksien kanssa, joista on apua myöhemmissä vaiheissa. Itsensä brändäämisessä voidaan myös hyödyntää verkostoja ja tuoda sitä kautta omaa osaamistaan esille. (Momentum 2015).

Yritysmaailmassa verkostoitumisen hyödyillä haetaan kustannusetuja ja liiketoiminnan uusia tuottoja sekä toiminnan kasvua. Yleisin motiivi on kilpailuaseman vahvistaminen ja kannattavuuden kehittäminen. Muita syitä voivat olla innovaatiokeskeisyys, uskottavuus ja markkinoiden yhdistäminen sekä uusille markkinoille pääsy. (Hakanen ym. 2007, 25).

3.1 Verkostojen luominen ja yhteensopivuus

Tässä osiossa keskitytään yritysmaailmasta katsottavaan näkökulmaan verkostojen luomisessa, sillä sitä voidaan hyödyntää myös opintojen aikana erilaisissa tilanteissa. Useimmiten yhteistyössä haetaan pitkäkestoisia suhteita, joten verkoston luomisessa kannattaa käyttää aikaa sekä toimia harkiten. Hakanen ym. (2007) viittaa teoksessaan, että yritysmaailmassa yhteistyöhankkeet epäonnistuvat 30-70% todennäköisyydellä huonosti prosessoidun projektin vuoksi. Ei tule unohtaa kuitenkaan, miten verkoston eri osapuolet suhtautuvat epäonnistumiseen, sillä toiselle epäonnistuminen voi olla onnistuminen omalta osalta. (Hakanen ym. 2007, 28).

Yhteensopivuudesta voidaan varmistua, kun yhteistyökumppanit ovat sopivasti homogeenisiä, luottamus on tällöin suurempi. Kumppanien valinta on avainasemassa luottamusta rakentamisessa ja määriteltyjen tarpeiden täyttämässä. Valin-

tavaihe on hyvin kriittinen, sillä virheet maksavat paljon ja vaikuttavat imagoon. Luetteloidaan seuraavaksi oleelliset seikat, joilla vaikutetaan yhteensopivuuteen:

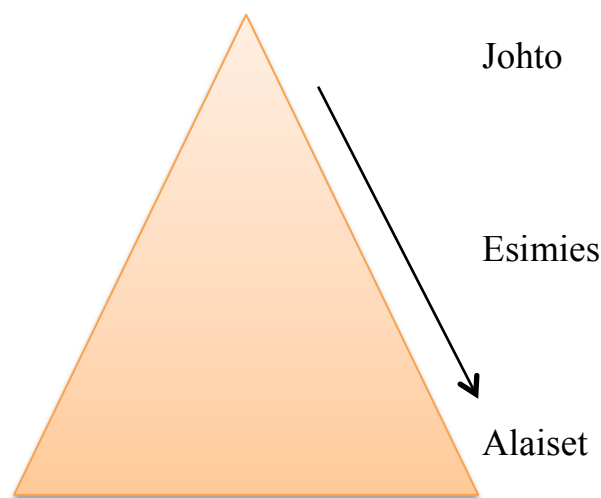
1. Visiot
2. Päämäärät
3. Tavoitteet
4. Yrityskulttuuri
5. Toiminnot
6. Strategiat

Verkostojen osapuolet voivat olla hyvinkin erilaisia toimijoita, mutta samankaltaisilla visioilla, päämäärillä ja tavoitteella voidaan taata yhteensopivuus. Tekijöiden tulisi olla ainakin täydentäviä seikkoja toisilleen. Yrityskulttuuri, toiminnot ja strategiat luonnehditaan organisatorisiksi yhteensopivuuden tekijöiksi. Yrityskulttuuri on niitä asioita, joilla luonnehditaan miten tarkastellaan toimintaympäristöä, arvoja ja normeja. Erikokoiset yritykset voivat olla hyvin erilaisia kulttuureiltaan, joka on merkittäviä tekijä yhteistyön onnistumisen kannalta. Toiminnallisuudella voidaan auttaa osapuolia toimintojen sulauttamisessa. Hakanen ym. (2007) mainitsee esimerkkinä markkinointiyhteistyön, jossa mm. tilausketjun yhteensopivuudella on hyödyllisiä edellytyksiä ketjun toiminnan sujuvuuden osalta. Strategisella yhteensopivuudella haetaan yhteistä ymmärrystä, kun osapuolet voivat olla ääripäitä suuntautumisen osalta. Yritys voi olla mm. tuotantosuuntautunut, asiakassuuntautunut taikka tutkimus- ja kehityssuuntautunut. (Hakanen ym. 2007, 30-31).

3.2 Verkostojen rakenteet

Verkostoja voi olla kolmea erilaista. On keskitetty verkosto, hajautettu ja orgaaninen verkosto. Näillä malleilla havainnollistetaan verkoston viestintää ja miten suhdeverkostoihin reagoidaan. Seuraavaksi mainittavat verkostot ovat hyvin yksinkertaistettuina kuvauksina, jotka harvemmin toimivat juuri sellaisina, mutta niiden avulla voidaan tehdä havaintoja yhteisön viestinnän seikoista ja puuttua näkyviin ongelmiin. Keskitetty verkko on hyvin ennalta suunniteltu, ja sen tarkoitus on tarkoin määritelty, joka muodostuu tietyn johtokeskuksen ympärille. Pyra-

midi kuvastaa tämän mallin hierarkiaa, jossa johto on ylimpänä. Tämän verkoston viestintä kulkeutuu ylhäältä alas. Hierarkkinen malli toimii hyvin käsken alaisissa organisaatioissa, jossa luovuus ei ole arkipäivää. Keskitetyssä verkossa johdon tehtävä on valvoa, että verkosto toimii ennalta määritetysti ja kantaa vastuuta selkeästä viestinnästä. Useimmiten syntyy tilanteita, joissa alaiset kokevat viestinnän vähyyttä ja näin muodostavat kritiikkiä johtoa kohtaan. Alla oleva kuvio (kuvio 7.) kuvastaa tilannetta, jossa viestintä kulkeutuu ylhäältä alas ja se aiheuttaa useimmiten viestinnän yksisuuntaisuutta. (Koskela ym. 2007, 99-101).

Kuvio 7. Viestinnän kulkeutuminen pyramidihierarkiassa (Koskela ym. 2007, 100).

Hajautettu verkosto toimii useiden pienempien ryppäiden kanssa, joissa eri osat toimivat itsenäisesti ja näin ollen eivät välttämättä tiedä kaikista verkoston osista. Tieto ryhmien välillä kulkee välittäjien kautta. Vuorovaikutus ja yhteistyö rakentuvat omatoimisuuden ja mahdollisten projektien ketjuun. Ryhmät saavat toimia hyvinkin omavaltaisesti ja luovuutta käyttäen, toisinkuin keskitetyssä verkostossa. Tiedon kulku on tällöin hyvin keskeisessä asemassa, jotta ryhmät tietävät toisten vaiheet. Hajautetussa verkostossa saattaa syntyä suuria näkemuseroja, jotka voivat hankaloittaa viestintää. (Koskela ym. 2007, 101-102).

Kolmas verkostojen muoto on orgaaninen verkosto ja se rakentuu tehtäväkohtaisesti eri henkilöstä. Verkostoa voidaan kuvata dynaamiseksi, koska verkosto rakentuu jatkuvasti muuttuvista tekijöistä ja jatkuvan muutoksen vuoksi on monimuotoinen. Vuorovaikutus aktivoi verkostojen jäseniä. Orgaanista verkostoa ei ole ennalta määritetty, joten toiminta muistuttaa amebamaista liikettä ja muutokset havaitaan hyvinkin nopeasti. Verkoston tulee olla aktiivinen viestijä, sillä passiivisuus jäsenten välillä aiheuttaa nopeasti sekaannusta. Orgaanisen verkoston pääideana on viestiä eri linkkien välillä. Verkosto ei ole sidottu yhteen paikkaan, vaan nykytekniikan avulla orgaaninen verkosto voi toimia hyvinkin laajalla alueella. Avoimuus ja luovahulluus ovat käsitteinä kuvaavia orgaanisen verkoston toiminta edellytyksistä. (Koskela ym. 2007, 102-103, 106).

3.3 Aktiivinen verkostoituminen

Aktiivinen verkostoitaja tekee työtä sen eteen, että saa uusia kontakteja. Rohkeasti esittäytyminen uuden tuttavuuden tullessa ja tilan antaminen hänelle ovat avaintekijöitä. Verkostoituminen on kaksi- tai monisuuntaista vuorovaikutusta, jossa kumpikin osapuoli voi hyödyntää toisiaan. Lisäarvon löytäminen auttaa muistamaan kumpaakin osapuolta, jotta tarpeen tullen yhteydenottoon vastataan myönteisesti. (Fagerström 2011, 114).

Aktiivisessa verkostoitumisessa on hyvä olla laaja-alainen ja monipuolinen. Tavoitteena kannattaa pitää, että verkostoista löytyy monen aihealueen osaajia. Verkostoituminen saa olla suunnitelmallista, mutta sitä ei kannata kertoa tilanteissa, jolloin tapaa uusia ihmisiä. Aloitteellisuus ja rohkeus mennä juttelemaan luo miellyttävän kuvan ihmisestä. Ihminen luo ensivaikutelman kolmen ensimmäisen sekunnin aikana, joten olemalla oma itsensä luo vilpittömän kuvan. Olemalla positiivinen ja iloinen luo kuvaa helposti lähestyttävästä henkilöstä. Huomaavaisuus on oleellinen tekijä tässä asiassa. Liian hyökkäävä asenne tai liika vaatimattomuus ei luo miellyttävää kuvaa. On myös hyvä muistaa, että toisten arvostelu ei imartele ketään. Yhteyksien ylläpito on tärkeää. Yhteyksien muistaminen silloin tällöin auttaa heitä muistamaan sinut. Joidenkin kanssa tulee päivittäin tai viikoittain oltua yhteyksissä ja osan kanssa harvemmin. Heidät on kuitenkin hyvä muistaa sa-

tunnaisesti vaihtamalla kuulumisia. Aktiivisesti muodostettuja verkostoja kannattaa myös käyttää. Hyödynnä olemassa olevia yhteyksiä kysymällä esimerkiksi mielipiteitä joihinkin asioihin. Näin osoitat arvostusta toista kohtaa. (Fagerström 2011, 114-118).

3.4 Passiivinen verkostoituminen

Passiivinen verkostoituminen ei tarkoita, että henkilö ei verkostoituisi lainkaan. Sillä tarkoitetaan verkostoitumista, jossa henkilö käyttää menetelmiä, joilla hän tekee itsestään helposti muistettavan jonkin asian yhteydessä. Positiivinen muistijälki sinusta avaa jo ovia eteenpäin. Erottuminen massasta erilaisuuden avulla auttaa passiivisessa verkostoitumisessa. Perustamalla omat sivustot tai muun tekniikan hyödyntäminen on passiivisen verkostoitumisen kannalta hyviä esimerkkejä, siitä miten muistijäljen voi muodostaa. (Fagerström 2011, 119).

Passiivinen verkostoituminen voi olla negatiivista tilanteissa, joissa huono vaikutelma voi seurata pitkään perässä. Kärkkäät mielipiteet ja niin sanotut siltojen polttamiset eivät tee hyvää maineelle. (Fagerström 2011, 119).

3.5 Verkosto-oppiminen

Verkostoja voidaan hyödyntää niin organisaatioiden kuin myös opiskelijoiden oppimistilanteissa. Alla oleva taulukko kuvastaa *Valkokari ym.* mukaista yhteenvevtoa, jossa esitetään osaamisen ja oppimisen näkökulmia verkostomuodoissa. Valkokari ym. esittää, että verkostot on jaettu kolmeen eri osa-alueeseen, jotka käsittelevät liiketoiminnan eri aihe-alueita. Ne ovat uuden teknologian ja liiketoiminnan kehittämisverkot, liiketoimintaa uudistavat verkostot ja perusliiketoiminnan verkot. (Valkokari, Hyötyläinen, Kulmala, Malinen, Vesalainen & Möller 2009, 118).

Liiketoiminta näkökulma (Möller ym. 2006)	Perusliiketoimintaverkot	Liiketoimintaa uudistavat verkot	Uutta liiketoimintaa luovat verkostot
Osaamisnäkökulma (Quelin, 1997)	Olemassa olevan osaamisen yhdistäminen	Olemassa olevan osaamisen hyödyntäminen yhteistyössä	Uuden osaamisen luominen
Oppimisnäkökulma (Soekijad & Andriessen, 2003)	Oppiminen verkostossa	Yhteisoppiminen verkostona	Oppiminen verkostossa

Taulukko 2. Verkosto-oppiminen ja sen muodot. (Valkokari ym. 2009, 118).

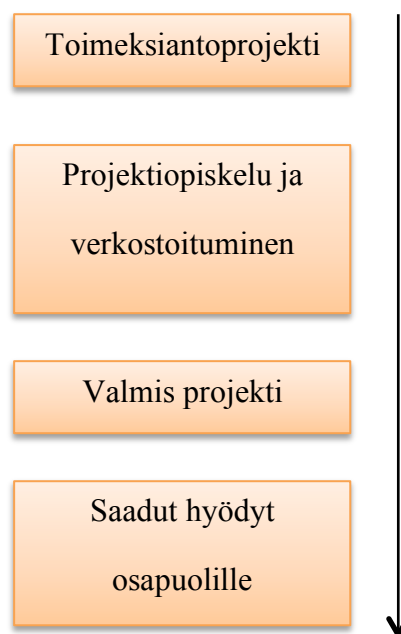
Taulukolla (taulukko 2.) viitataan organisaation oppimiseen, jossa resurssit, tieto ja kyvyt sitoutuvat toimijoiden välillä olevaan vuorovaikutukseen ja kehittymiseen. Oppiminen puolestaan tarkoittaa yleensäkin tiedon hakua ja sen jakoa, tietoa prosessoidaan ja sen avulla toimintaa kehitetään. Tiedolla voi olla monta erilaista luonnetta, jossa Valkokari ym. (2009) viittaavat *Polanyin* vuonna 1966 tekemään tiedon jaotteluun. Polanyin jakaa tiedon *hiljaiseen* (tacit) ja *näkyvään* (explicit). Hiljainen tieto määritellään paikalliseksi, joka on linkittynyt henkilöstön osaamiseen ja organisaation eri prosesseihin. Näkyvä tieto puolestaan on esitettävää tietoa, joka voi olla kirjallista tai muuta tallennettavaa materiaalia. Perusliiketoimintaverkostolla kuvataan niitä organisaatioita, jotka tuottavat jotain tiettyä palvelua tai tuotetta. Tämä verkosto keskittyy suoran tiedon jakeluun, joka mahdollistaa avoimissa verkostoissa innovaatioiden jakamisen ja näin ollen erilaisia osaamisia osataan hyödyntää monipuolisemmin. Valkokari ym. (2009) viittaavat taulukon yhteydessä *Soekijad ja Andriessenin* vuonna 2003 tehtyyn tutkimukseen, jossa oppimista ja tiedon välittämistä verkostopiireissä voidaan katsoa kolmesta eri nä-

kökulmasta. Ensimmäinen näkökulmassa organisaatiot voivat oppia verkostoina, toisessa opitaan verkostoissa ja kolmantena tarkastelun kohteena oppiminen tapahtuu verkostoista. Verkostoissa oppiminen on nykyisen toiminnan tehostamista, ja se johtaa yleensä rutiinin omaisiin menetelmiin ja muodostavat pitkän ajan kuluessa normeja. Verkostoina oppiminen puolestaan antaa mahdollisuuden uudistaa olemassa olevaa toimintaa kyseenalaistamalla sitä. Verkostoina oppiminen vaatii hyviä ongelmanratkaisutaitoja osapuolilta. Oppiminen verkostoista edesauttaa verkostointitaitoja ja kerryttää laajaa osaamista verkostojen muodostamisessa. Innovaatioverkostoissa tämä menetelmä on tärkeä, jotta voidaan hyödyntää osaamista laajemmin. Yleensä ottaen oppimista tapahtuu eri alueilla niin yrityksessä kuin opinnoissakin. Eri osa-alueita ovat yksilö, tiimi ja organisaatio, joka on tässä yhteydessä yritys tai oppilaitos. Verkoston oppimisen tärkein seikka on yksilön oppimisessa, mutta tarkasteltaessa tiimin oppimista, tapahtuu paljon laajempaa uuden tiedon muodostusta, jossa eri tiimin osat muodostavat yhden kokonaisuuden. Organisaation oppiminen puolestaan heijastuu järjestelmien kehitystyössä, uusien toimintatapojen muodostuksessa sekä kehittää sen kulttuuria ja parantaa suorituksia. (Valkokari ym. 2009, 118-119).

4 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

Tässä luvussa on esitetty tiivistetty teoreettinen viitekehys. Olennaisin tehtävä teoreettisella viitekehyksellä on antaa suuntaviivat tutkimusongelman muodostamisessa ja sen rajaamisessa. Tarkoituksena on löytää menetelmä, jolla löydetään vastauksia määriteltyihin kysymyksiin. Aiempi teoria on apuväline, jolla pyritään luomaan näkemys tutkimusongelman keskiöstä, jotta tutkimuksessa ei keskitytä väärin seikkoihin. (Tilastokeskus 2014).

Viitekehys tuo lukijalle kokonaiskuvan teorian ja työn tarkoituksesta. Tämän tutkimuksen teoreettinen viitekehys muodostuu *projektiopiskelusta ja verkostoitumisen hyödyistä*. Vastuksia haetaan kysymyksiin millaisia eroavaisuuksia ammattikorkeakoulujen välillä on toimeksiantoprojektien toteutuksessa? Lisäksi kysymyksillä tukeeko projektiopiskelu verkostoitumista työelämään ja onko saaduilla verkostoilla ollut hyötyä työllistymisessä? Teoreettisen viitekehksen tarkoituksena on vastata näihin kysymyksiin tehdyn tutkimuksen avulla.

Kuvio 8. Teoreettinen viitekehys

Yllä olevalla kuviolla (kuvio 8.) voidaan selittää opinnäytetyön teoreettinen viitekehys. Prosessin kulku alkaa saadusta toimeksiantoprojektista, josta alkaa projektiopiskelu annetun aiheen parissa. Prosessin aikana opiskelijat verkostoituvat yrityksen kanssa. Projektin valmistuessa voidaan tarkastella saatuja hyötyjä: miten yritys on saanut valmiin projektin, ja opiskelijat ovat saaneet kokemusta työelämälähtöisestä projektista ja päässeet luomaan kontakteja yritykseen.

Luvussa kaksi on käsitelty, mikä on projektioppimisen tarkoitus ammattikorkeakoulussa ja millainen on onnistunut projekti. Vesterisen teoksessa (2001) käsitellään, että projektiopiskelun periaatteena ammattikorkeakouluissa on kouluttaa opiskelijat projektityöskentelyyn, joka on hyvin yleistä työelämässä. Opiskelijat osaavat aloittaa projektin, työskennellä tiiminä ja kehittää osaamistaan. Opiskelijat kantavat vastuun projektin aikana. Opiskelijan kehittyminen tapahtuu yhdistäen käytännönsaaminen ja teoria sulavasti toisiinsa, joten teoriaa tulee olla taustalla ennen projektin aloittamista. Uusi teoria yhdistetään aikaisempiin kokemuksiin ja ongelmien ratkaisut ovat näin ollen kehittäviä kokemuksia. (Vesterinen 2001).

Projektioppisella toteutetaan yhteistyötä alueen elinkeinoelämän kanssa. Jotta projekti olisi onnistunut, siihen vaaditaan vilpittöntä vuorovaikutusta, että se on käytännönläheinen ja sen lähtökohtana on oikean ongelman ratkomisen sekä aitoa kiinnostusta koko prosessin läpivientiin. Kaikilta projektin osapuolilta vaaditaan edellä mainittuja seikkoja. (Vesterinen 2001).

5 EMPIIRINEN TUTKIMUS

Tässä luvussa tutustutaan tutkimuksen varsinaiseen osuuteen, empiriaan. Luvussa käydään läpi kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen tutkimus sekä esitellään tutkimusmenetelmiä. Tämän osuuden jälkeen perustellaan tähän opinnäytetyöhön valikoitu tutkimustapa ja -menetelmä. Opinnäytetyön tarkoituksena on vertailla projektiopiskelua ja verkostoitumista tradenomiopinnoissa valtakunnallisella tasolla. Tutkimus tehdään haastattelemalla tradenomiopiskelijoita eri ammattikorkeakouluista ja saatuja tuloksia verrataan opinnäytetyön kirjoittajan omiin kokemuksiin Vaasan ammattikorkeakoulussa. Empiria toteutetaan siten, että saadaan vastauksia kappaleessa 1.1 esitettyihin tutkimuskysymyksiin.

5.1 Kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen tutkimus

Kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen ovat tutkimustapoja, joilla on hyvin erilainen tapa lähestyä tutkimusta. Kvalitatiivinen tutkimus on laadullista ja tässä menetelmässä voidaan esimerkiksi valita tutkimukseen haastateltavat henkilöt ennalta. Yleisimmät kysymykset, joihin laadullinen tutkimus vastaa, ovat *miksi, miten ja millainen*. Näillä on tarkoitus tarkastella valikoitujen henkilöiden mielipiteitä tutkimaan tutkimuksen laatijan ajatuksia ja kehitystyötä tutkimuksen suoritusaikana. Kvalitatiivinen tutkimus on omiaan juuri silloin, kun tutkitaan uusia prosesseja tai muita tuntemattomia asioita. (Inspirans 2009).

Kvalitatiivisen tutkimuksen keskeisintä on, että tutkimus on kokonaisvaltaista tiedon keruuta ja henkilöt ovat tiedonlähteitä, instrumentteja. Tutkimuksen analyysinä käytetään induktiivista tapaa, jolla pyritään näyttämään odottamattomia tapahtumia ja näin ollen teoria-aineistoa vain tarkastellaan eikä luoda hypoteeseja. Olennaisin seikka laadullisessa tutkimuksessa on, että tutkittavat valitaan ennalta ja tutkimussuunnitelma rakentuu tutkimuksen aikana. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2013, 164).

Suurimpia eroavaisuuksia toisesta tutkimustavasta, kvantitatiivisesta tutkimuksesta, ovat ennalta valittavat haastateltavat. Kvalitatiiviselle tavalle on hyvin yleistä, että kysymykset ovat avoimia ja sisältää esimerkiksi teemahaastattelun. Laadulli-

nessa tutkimusmenetelmässä on hyvä muistaa, että tutkijan omat mielipiteet ei saa vaikuttaa tulokseen. Enemmänkin tutkijan tulisi ymmärtää haastateltavaa ja näin ollen muodostaa tuloksista yhteenveto. (Tilastokeskus 2014.)

Kvantitatiivinen tutkimus on määrällistä ja perustuu numeerisen tiedon käsitteilyyn. On hyvin yleistä, että saatu aineisto on todellista ja se havainnollistetaan havaintomatriisin avulla. Haastateltavat valikoituvat satunnaisesti ja tutkimuksesta löytyy kriittisiä pisteitä, joiden jälkeen ei voi palata takaisin päin tutkimuksen edessä. (Tilastokeskus 2014).

Keskeisimmät osa-alueet kvantitatiivisessa tutkimuksessa ovat johtopäätösten esittäminen aiemman tutkitun tiedon pohjalta ja sitä kautta aiemmilla teorioilla on merkityksensä. Määrällisessä tutkimuksessa esitetään käsitteet määritetysti ja tutkimus suunnitellaan siten, että havainnot voidaan esittää määrällisesti eli numeerisesti. (Hirsjärvi ym. 2013, 140).

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa tutkija pysyy hyvin etäällä tutkittavista ja ei ole vuorovaikutuksessa heihin tutkimuksen jälkeen. Tutkimuksessa käytettävät kysymykset on perusteltu käytetyn teorian pohjalta. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa objektiivisuus tarkoittaa, että tutkija ei sekoita näkemyksiään tutkittavaan kohteeseen ja teoria toimii lähtökohtana ajattelutyölle. (Tilastokeskus 2014).

Tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valikoitui kvalitatiivinen tutkimus, sillä tutkimukseen osallistuvat tradenomiopiskelijat haluttiin ennalta valita. Laadullinen tutkimus mahdollistaa avointen kysymysten esittämisen.

5.2 Tutkimustyyppit

Kvantitatiivisella ja kvalitatiivisella tutkimuksella on omanlaisia tutkimustyyppejä eli tutkimusstrategioita. Tutkimustyyppit eivät aina ole yksiselitteisiä, vaan niitä voidaan käyttää toteutuksena kummassakin tutkimusmenetelmässä, kuten tapaus-tutkimusta. Alla olevassa taulukossa (taulukko 3.) esitetään kolme keskeisintä tutkimustyyppiä. Kokeellinen tutkimus ja *survey- tutkimukset* ovat yleisiä kvantitatiivisessa tutkimuksessa ja tapaus-tutkimus puolestaan kvalitatiivisessa tutkimuksessa on omiaan. (Hirsjärvi ym. 2013, 134).

Tutkimustyyppi	Tyypillistä
Kokeellinen tutkimus	Yhden muuttujan vaikutus toiseen. Valitaan näyte, jota analysoidaan olosuhteita muunnellen.
Survey-tutkimus	Tiedon keruuta standardeja hyödyntäen. Tietty ihmisjoukko, jolta kerätään aineisto, jolla pyritään selittämään tiettyä ilmiötä.
Tapaustutkimus (case study)	Hyvin yksityiskohtaista tietoa tietystä tapuksesta. Tutkitaan ryhmiä tai yksilöitä jonkun kiinnostuksen aiheen mukaisesti. Yleensä pyritään löytämään jonkun ilmiön kuvaustapa.

Taulukko 3. Yleisimmät tutkimustyypit kvalitatiivisessa tutkimuksessa. (Hirsjärvi ym. 2013, 134-135).

Yllä olevan taulukon (taulukko 3.) mukaan tämän tutkimuksen tyypiksi valikoitui *tapaustutkimus*. Valintaa perustellaan, että tutkimuksesta haetaan yksityiskohtaista tietoa tradenomiopiskelijoiden kokemuksista toimeksiantoprojekteista ja verkostoitumisesta työelämään opintojen aikana ja näin ollen tavoitteena kuvailla tätä ilmiötä valtakunnallisella tasolla.

5.3 Aineistonkeruu

Tässä osiossa esitellään yleisimmät aineistonkeruun menetelmät. Menetelmiä ovat *kysely, haastattelu, havainnointi ja erilaiset dokumentit, tarinat sekä elämänkerurat*. Alla oleva taulukko (taulukko 4.) esittää menetelmät lyhyesti pääpiirteittäin.

Aineistonkeruutapa	Tyypillistä
Kysely	Keskeinen osa survey-tutkimuksia. Usein määrällistä, mutta voi olla myös laadullista. Mahdollistaa laajan otannan ja helpon tulostenkäsittelyn. Ei voida olla varmoja vastanneiden tarkoituseristä, esim. ovatko suhtautuneet vakavasti tutkimukseen jne.
Haastattelu	Ainutlaatuista aineistonkeruuta, suoraa vuorovaikutusta tutkittavaan. Joustavaa. Yleensä laadullista tutkimusta. Haastatteluja on useita erilaisia (teemahaastattelu, strukturoitu, puolistrukturoitu ja avoin haastattelu)
Havainnointi	Havainnointi pyrkii tulkitsemaan, mitä todella tapahtuu. Seurataan toimintaa ja vastaako se siihen, mitä sanotaan tekevän. Välitöntä aitoa tietoa. Osallistuvaa.
Dokumentit, tarinat ja elämäkerrat	Tiedonkeruuta, joissa hyödynnetään toimijoiden omia kertomuksia. Aineistoa voi olla mm. päiväkirjat ja muistelmat. Narratiivista.

Taulukko 4. Aineistonkeruu menetelmiä (Hirsjärvi ym. 2013, 193-217).

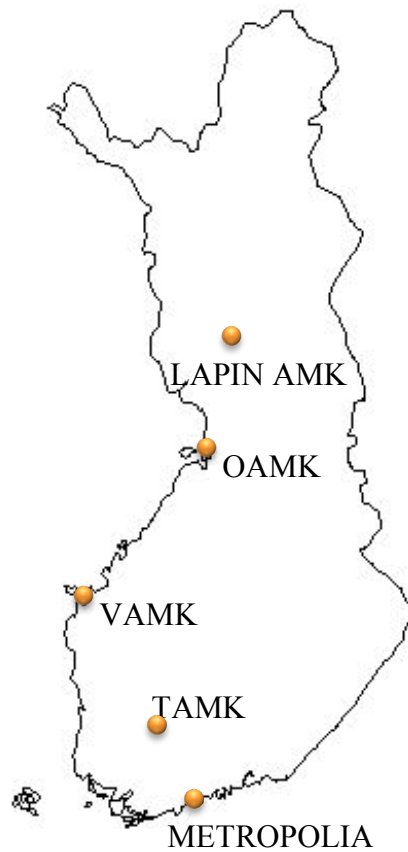
Tämän tutkimuksen menetelmäksi valikoitui *puolistrukturoitu haastattelu*. Tässä menetelmässä suurin osa kysymyksistä on ennalta laadittuja, mutta se mahdollistaa myös kokonaan avointen kysymysten esittämisen. Puoliksi avoimien kysymysten muoto voi olla esimerkiksi *joitain muuta, mitä*. Puolistrukturoitu haastattelu on hyvin joustava haastattelu menetelmä haastateltavalle ja tutkimuksen laatijalle. Haastattelurunkoa laatiessa tulee olla kriittinen avointen kysymysten laati-

misessa ja pohtia tarkasti niiden määrää, vaikkakin on hyvin suositeltavaa pitää avoimia kysymyksiä. Saaduista tuloksista saa helposti myös numeerista tietoa koodaamalla ne statistiikaksi. (Tilastokeskus 2014).

Haastattelumenetelmiä on erilaisia ja yksi niistä on sähköpostihaastattelu. Tämä malli soveltuu hyvin asiantuntijoiden ja muihin henkilökohtaisiin haastattelumenetelmiin. Sähköpostitse haastattelu on joustava ja mahdollistaa laajan otannan, vaikka ei olisikaan mahdollista haastatella paikanpäällä. Tätä haastattelumallia on helppo muokata sopivaksi haastateltavaa kohden. (Verne 2015).

Haastateltaviksi valikoituu tradenomiopiskelijoita, jotka ovat 2.-3. vuosikurssin opiskelijoita, jotta vastauksista saadaan luotettavia. Valittuihin henkilöihin otettiin yhteyttä sähköpostilla ja suostumuksen jälkeen lähetettiin haastattelun kysymykset. Haastattelut tapahtuivat sähköpostin välityksellä pitkien välimatkojen vuoksi. Haastattelu tapana toimi puolistrukturoitu haastattelu, joka valikoitui tämän tutkimuksen osalta parhaaksi vaihtoehdoksi.

Suomessa on 24 ammattikorkeakoulua, joista Humanistinen AMK ja Diakonia AMK eivät tarjoa tradenomiopintoja. Lisäksi lukuun ei ole laskettu Ahvenanmaalla toimivaa noin 400 opiskelijan ammattikorkeakoulua, jossa myös koulutetaan tradenomeja. Myöskään Poliisiammattikorkeakoulussa ei kouluteta tradenomeja, eikä sitä ei ole laskettu 24 ammattikorkeakoulun joukkoon. Ammattikorkeakoulut saavat päättää opetussuunnitelmista ja koulutuksien sisällöistä. Haastateltavat opiskelijat opiskelevat Metropoliasa, Tampereen ammattikorkeakoulussa, Oulun ammattikorkeakoulussa (myöhemmin OAMK) ja Lapin ammattikorkeakoulussa (myöhemmin Lapin AMK). Kyseisten kohdejoukon ammattikorkeakoulujen TKI palvelut on kuvattu luvussa 1.4. Tämän kohdejoukon valinta perustuu maantieteellisesti, sillä ne ovat sijoittuneet pitkittäisessä suunnassa aina etelästä pohjoiseen. Alueiden välillä on pitkät etäisyydet, jota alla kuvio (kuvio 9.) havainnollistaa. VAMK on sijoitettu karttaan, koska se osoittaa opinnäytetyön kirjoittajan opiskelupaikan sijoittumisen kartan puolivälille. (Kulttuuri- ja opetusministeriö 2016 a&b).

Kuvio 9. Maantieteellinen sijoittautuminen

Haasteltavia valikoitui yksi henkilö ammattikorkeakoulua kohden. Tämä perustellaan siten, että yhdeltäkin tradenomiopiskelijalta saadaan luotettavaa tietoa, sillä opiskelijalla on omakohtaista kokemusta kohderyhmään valikoituneesta koulusta.

Sähköpostihaastattelut mahdollistavat *benchmarkingin*, jonka pyrkimyksenä on vertailla tuottavuutta, laatua ja prosessien tehokkuutta eri organisaatioihin nähden. Benchmarking voidaan kiteyttää prosessiksi, joka on systemaattista ja jatkuvaa. (Karlöf & Östblom 1993, 7-8).

Lecklinin (2006) mukaan benchmarking tarkoittaa asioiden mittaamista kilpaileviin yrityksiin nähden. Mitattavia asioita ovat palvelut, tuotteet ja tavat. Bench-

marking on vertailua ja kehitystyötä, jotta voidaan saavuttaa paras asema. (Lecklin 2006, 160-161).

E-conomic kuvaa benchmarkingia vertailuanalyysiksi tai esikuva-analyysiksi. Yleensä benchmarkingia käytetään laatujärjestelmien kehitysvälineenä. Ennen vertailua on hyvä selvittää menestystekijät ja tunnistaa yritysten profiilit. Yleisimmät vertailun kohteita ovat tuotteiden laatu, taloudelliset asiat ja asiakastytyväisyys. Toteutus voidaan tehdä yksinkertaisesti yritysvierailulla siihen yritykseen, jota halutaan verrata omaan. Benchmarkingia voi tehdä myös hakemalla tietoa toisesta organisaatiosta niin kirjallisuuden kuin organisaation kotisivuilta. Myös tunnuslukujen vertailulla voidaan löytää ratkaisevia tekijöitä. Benchmarking-toiminnassa on hyvä muistaa tarkistaa laillisuus, ja se ettei vuoda mitään salassa pidettäviä asioita julkisuuteen. (E-conomic 2015).

6 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tässä osiossa esitellään anonyymisti tutkimukseen osallistuneet tradenomiopiskelijat, heidän taustat ja tehtyjen haastattelujen tulokset kysymyskohtaisesti. Tutkimuksen keskeiset tulokset esitellään luvussa 7.

6.1 Haastattelut tradenomiopiskelijat

Tutkimushaastattelut toteutettiin luvun 5.3 mukaisesti. Haastattelut tehtiin sähköpostitse, sillä haastateltavat asuvat ympäri Suomea. Haastatteluajankohta oli tammikuun 2016 puoliväli ja haastateltaville annettiin viikko aikaa vastata kysymyksiin. Seuraavassa taulukossa (taulukko 5.) havainnollistetaan haastateltavien perustietoja.

Opiskelija	Ammattikorkeakoulu	Koulutusohjelma	Suuntaavat opinnot/pääaine	Vuosikurssi
<i>Opiskelija A</i>	Lapin ammattikorkeakoulu	Liiketalouden koulutusohjelma	Taloushallinto	2.
<i>Opiskelija B</i>	Metropolian ammattikorkeakoulu	Bachelor of Business Administration	International business & logistics	3.
<i>Opiskelija C</i>	Tampereen ammattikorkeakoulu	Bachelor of Business Administration	International business, consulting	2.
<i>Opiskelija D</i>	Oulun ammattikorkeakoulu	Liiketalouden koulutusohjelma	Johtaminen ja organisaatiot	3.

Taulukko 5. Haasteltavien perustiedot

Haasteltavista kaksi oli toisen vuoden opiskelijoita ja toiset kaksi kolmannen vuoden opiskelijoita. Kaksi haastateltavista suoritti haastatteluhetkellä kansainvälisen kaupan englannin kielistä koulutusohjelmaa, mutta heillä oli eri suuntautumisot, toisella konsultointi ja toisella logistiikka. Tutkimusotantaan valikoitui eri ammattikorkeakouluja, kuten Lapin ammattikorkeakoulu, Oulun ammattikorkeakoulu, Tampereen ja Metropolian ammattikorkeakoulut. Nämä valinnat mahdollistavat laajemman vertailun, sillä koulut sijaitsevat ympäri Suomea.

6.2 Esitetyt kysymykset ja vastaukset

Tehdyt kysymykset jaettiin teemoihin, jotka olivat projektioppiminen- ja opiskelu, projektipedagogiikka ja verkostoitumisen hyödyt. Jaottelu tukee teemahaastattelun ideaa. Seuraavaksi esitetään tehdyt kysymykset ja heti perään saadut vastaukset.

Projektioppiminen- ja opiskelu

1. Oletko suorittanut opintojesi aikana toimeksiantoprojekteja?

Opiskelijat A ja B vastasi suorittaneen yhden toimeksiantoprojektin opintojensa aikana. *Opiskelijat C ja D* vastasi suorittaneensa useamman toimeksiantoprojektin.

2. Jos olet, niin millaisilla kursseilla? Nimeä 1-3 kurssia.

Opiskelija A nimesi vastauksessaan *myyntiosaamisen kurssin*, jonka laajuus oli 10 opintopistettä. Vastauksessa kerrottiin, että kurssi suoritettiin myyntiä edistävänä projektina erään kauppakeskuksen yritysten kanssa 5-12 hengen ryhmissä. *Opiskelija A*:lle valikoitui projekti apteekin kanssa, jossa suunnittelivat ja toteuttivat tuote-esittelyn kahdelle päivälle.

Opiskelija B nimesi kurssin *Sustainable development and logistics*.

Opiskelija C puolestaan nimesi muun muassa kurssit *Tamk Consulting Academy*, *International Business ja Marketing research*.

Opiskelija D vastasi haastattelukysymykseen suorittaneensa toimeksiantoprojekteja kursseilla *Liiketoimintasuunnitelma, Tilastollinen tutkimus ja Toimialanalyysi*.

3. Rajautuvatko toimeksiantoprojektit tietyille suuntaaville opinnoille/pääaineille ammattikorkeakouluissanne? (Jos kyllä, niin nimeä suuntaavat opinnot/pääaineet)

Opiskelija A kertoi vastauksessaan, että hän on käsittänyt Lapin ammattikorkeakoulussa toimeksiantoprojektien rajautuvan myyntiin ja markkinointiin suuntautuville opinnoille ja siellä projekteja suoritetaan jonkin verran. Taloushallinnon puolella projekteja on puolestaan melko vähän.

Opiskelija B vastasi, että Metropoliasa toimeksiannot rajautuvat International business & logistics- ohjelmaan.

Opiskelija C puolestaan kertoi vastauksessaan, että projekteja on monella kurssilla, eikä niitä ole suunnattu vain tietyille pääaineille tai opinnoille. Suurin osa Tampereen ammattikorkeakoulun kursseista käydään projektien kautta.

Opiskelija D vastasi kysymykseen, että taloushallinnossa tehdään vähemmän, samoin oikeus ja hallintopuolella. Johtaminen ja markkinointi tekevät eniten toimeksiantoprojekteja.

Projektipedagogiikka

4. Millainen projektiopiskelija olet? (Kerro itsestäsi, millaisessa roolissa toimit useimmiten tiimissä ja mitä ominaisuuksia sinulla on)

Opiskelija A kertoi vastauksessaan, että hän ei ole erityisen luova ihminen, joten suunnitteluvaiheessa onkin enemmän tarkkailevassa roolissa ja miettii ideoiden toteuttamista käytännössä. *Opiskelija A* pitää vastuun kantamisesta ja yleensä toimiikin ainakin jossain määrin johtavassa roolissa ja huolehtii, että kaikki tulee tehtyä. Hän jättää mielellään esiintymisen muille, mutta tarvittaessa saattaa heittäytyä siihenkin.

Opiskelija B kertoi vastauksessaan ottavansa usein tiimin koordinoijan roolin, koska haluaa varmistaa, että asiat lähtevät varmasti liikkeelle. Lisäksi *Opiskelija B* pyrkii aina löytämään keskustelun kautta yhteisen mielipiteen asioihin.

Opiskelija C vastasi kysymykseen, että projektit sopivat hänelle oikein hyvin, koska kokee oppivansa parhaiten tekemällä. Useimmat projektit ovat oikeiden yritysten kanssa yhteistyössä, joten tunne, että tekee jotain ”oikeaa työtä” motivoi paremmin kuin keksitty aihe. Lisäksi projektit sopivat hänelle hyvin, koska on parhaimmillaan tiimityöskentelyssä. Tiimissä tulevat parhaat ideat ja työskentely on hauskeempaa. *Opiskelija C* kertoi vastauksessaan toimineensa muutaman kerran project managerina ja molemmat roolit (johtaja ja tiimiläinen) sopivat hänelle hyvin. Hänen roolinsa tiimissä on usein hyvän yhteishengen luoja ja motivoiva tiimikaveri. *Opiskelija C* kertoi myös tykkäävänsä ideoida ja yhdeksi esimerkiksi kertoi Power Point –esitelmän teon ajautuvan hänelle hyvin usein.

Opiskelija D kuvasi vastauksessaan itseään ryhmän johtajaksi. *Opiskelija D* kertoi määrätietoisuudestaan, mutta osaa mielestään ottaa muut ja muiden aikataulut/vaikeudet ja näkemykset huomioon.

5. Millaisia ominaisuuksia kurssin ohjaajalla (=opettajalla) oli?

Opiskelija A vastasi kysymykseen, että kurssin ohjaaja antoi toimeksiannot, seurasi projektin suunnittelua ja auttoi tarvittaessa, kävi paikanpäällä katsomassa projektin toteuttamista sekä arvioi kurssin.

Opiskelija B listasi vastauksessaan kurssin ohjaajan ominaisuuksiin järjestelmällisyyden, asiantuntijuuden ja jämäkkyyden.

Opiskelija C kertoi vastauksessaan, että useimmilla on hyvä ote ja he valvovat projekteja hyvin. Joka tunnilla piti kertoa lyhyesti missä mennään ja mitä on seuraavaksi tekemässä. Apua sai myös aina kun pyysi. Selkeät ohjeet ja hyvät diat, missä avattiin vielä lisää, mitä projektilla haetaan. *Opiskelija C* jatkoi seuraavasti: Osalla sitten on tapana antaa opiskelijoiden tehdä melko vapaasti hommia ja se aiheutti hieman epäselvyyttä, että mitä projektista haetaan. Mutta kysymällä nekin selvisi.

Opiskelija D kertoi, että jotkut ovat hyviä, jotkut eivät. Osa jätti oman onnensa nojaan ja osa ohjasi ehkä jopa vähän liikaa.

6. Millainen on mielestäsi hyvä ohjaaja projektiopiskelussa?

Opiskelija A kertoi vastauksessaan, että hänen mielestä tärkeintä on, että ohjaaja huolehtii toimeksiantajan ja opiskelijoiden välisen yhteyden toimivuudesta. Tarvittaessa myös auttaa, mutta ei puutu liikaa projektiin.

Opiskelija B:n vastauksessa kerrotaan hyvän ohjaajan ominaisuuksiksi ennen kaikkea asiantuntevuuden ja pysyy ajan tasalla projektin ympäristöstä.

Opiskelija C kertoi hyväksi ohjaajaksi sellaisen, joka kertoo selvästi mitä pitää tehdä ja antaa opastusta matkan varrella. Tukee ja vastailee kysymyksiin. *Opiskelija C* viittaa myös edelliseen kysymyksen vastaukseen eli juuri niitä ominaisuuksia, joita useammalla ohjaajalla on.

Opiskelija D listasi hyväksi ominaisuuksiksi, että opettaja ohjaa ja tukee, on läsnä jos ryhmä tarvitsee apua jossain.

7. Onko toimeksiantoprojekteja tasaisesti pitkin opintoja vai kertyvätkö ne opintojen loppuvaiheeseen?

Opiskelija A vastasi kysymykseen, että hän luulee projektien jakautuvan melko tasaisesti pitkin opintoja. Vastauksessaan jatkaa, että vapaasti valittavissa opinnoissa on vaihtoehtoina projekteja, joita voi suorittaa millä tahansa vuosikurssilla silloin, kun itselle parhaiten sopii.

Opiskelija B kertoi vastauksessaan, että Metropolian ammattikorkeakoulussa toimeksiantoprojektit kertyvät pääasiassa opintojen loppuvaiheeseen.

Opiskelijat C ja D vastasi, että toimeksiantoprojekteja on tasaisesti pitkin opintoja.

*Verkostoitumisen hyödyt***8. Oletko kokenut saavasi hyödyllisiä verkostoja työelämään toimeksiantoprojektien avulla opintojesi aikana?**

Opiskelija A:n vastauksessa kerrottiin, että hän ei usko, että hyötyy koskaan tämän projektin yhteydestä, mutta yleensä ottaen pitää projektien kautta tapahtuvan verkostoitumisen olevan erittäin tärkeää.

Opiskelija B ei kokenut saaneensa vastauksessaan vielä hyödyllisiä verkostoja toimeksiantoprojekteista.

Opiskelija C vastasi kysymykseen, että kyllä ja ei. Riippuen mikä on ollut projekti ja toimeksiantaja. Kaikista projekteista on varmasti hyötyä jollain tapaa.

Opiskelija D vastasi, että ei ole saanut hyödyllisiä verkostoja hänen tulevaisuutta ajatellen.

9. Millainen verkostoituja mielestäsi olet? (Oletko aktiivinen ja teet työtä uusien kontaktien eteen vai passiivinen verkostoituja tekemällä itsestäsi helposti muistettavan erottautumalla massasta?)

Opiskelija A vastauksensa mukaan kertoi pyrkivänsä verkostoitumaan osallistamalla projekteihin, järjestötehtäviin ja tapahtumiin, joissa pääsee tapaamaan uusia ihmisiä. Hieman ujona ihmisenä ei näe itseään kovinkaan helposti muistettavana massasta erottautujana.

Opiskelija B kuvaili vastauksessaan olevan pääasiassa aktiivinen verkostoituja ja pyrkii tekemään itsestään muistettavan keskustelun ja kysymysten kautta.

Opiskelija C koki vastauksessaan, että on mielestään hyvinkin aktiivinen ja uusiin ihmisiin tutustuminen ei ole ongelma. *Opiskelija C:n* on helppo mennä juttelemaan tuntemattomille ja höpöttelemään niitä näitä. Vastauksen lopussa hän koki vaikeaksi sanoa, että onko muistettava verkostoituja.

Opiskelija D kertoi vastauksessaan, että hän verkostoituu vaihtelevasti.

10. Oletko hyötynyt toimeksiantoprojekteista esimerkiksi harjoittelupaikan saamiseksi?

Kaikki vastanneet opiskelijat kokivat vastauksessaan, etteivät ole toistaiseksi hyötynyt. Opiskelija C lisäsi, että harjoittelu vasta edessäpäin.

11. Lopuksi voit kertoa useilla virkkeillä kokemuksistasi toimeksiantoprojekteista ja verkostoitumisesta opinnoissasi.

Opiskelija A vastasi lopuksi, että on verkostoitunut opintojen aikana opiskelijayhdistyksessä sekä opiskelijakunnan edustajistossa ja työryhmissä toimiessaan. Opiskelijayhdistystoiminnassa on päässyt tutustumaan tradenomiopiskelijoihin ympäri Suomea, ja näkee tämän hyödyllisenä mahdollisesti tulevaisuudessa. Eri-laisissa työryhmissä toimiessaan on päässyt tutustumaan myös muuhun koulun henkilökuntaan opettajien lisäksi ja jonkin verran myös yritysten edustajiin. Opiskelija A:n mielestä verkostot ovat erittäin arvokas osa työnhakua ja työelämään siirtymistä, mitä monet opiskelijat eivät tunnu tiedostavan tarpeeksi.

Opiskelija B toivoi vastatessaan, että omassa ammattikorkeakoulussaan olisi enemmän suoraan yrityksiltä tulevia toimeksiantoprojekteja, koska ne ovat erittäin tärkeitä verkostojen luomiseen.

Opiskelija C vastasi viimeiseen kysymykseen, että projektit ovat toimineet hyvinä oppimismenetelminä ja niissä oppii hyvin, jopa itsestään lisää uusia piirteitä. Opiskelija C kertoi lisäksi, että opettavaisin projekti on ollut *Demola-projekti*, jossa toteutettiin yrityksen/yrittäjän idea toimeksiantona todeksi. Yrityksen oma aika, raha tai taidot eivät välttämättä riitä, joten opiskelijoiden apu tässä hyödyksi. Opiskelija C lisää vielä, että pienille start up- yrityksille tämä on hyvä keino saada ideat todeksi.

Opiskelija D kertoi lopuksi, että verkostoitua voi myös erikautta, kuin vain toimeksiantoprojektien kautta.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä luvussa esitetään opinnäytetyön johtopäätökset, keskeisimmät tulokset, kirjoittajan omat kokemukset, tehdyn tutkimuksen luotettavuus, jatkotutkimusehdotukset ja koko opinnäytetyöprosessin arviointi. Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia tradenomiopiskelijoiden verkostoitumista opintojen aikana suorittamien toimeksiantoprojektien avulla työelämään.

7.1 Keskeiset tulokset

Keskeisiksi tuloksiksi saatiin, että haastateltavat kokivat etteivät ole toistaiseksi hyötyneet saaduista verkostoista työllistymisen suhteen. Kolme neljästä vastaajasta koki, että he eivät ole saaneet hyödyllisiä verkostoja tulevaisuutta silmällä pitäen. Puolet kuitenkin piti yleensä ottaen projekteja tärkeinä verkostoitumisen lähimpinä. Ainoastaan Tampereella opiskeleva vastasi kyllä ja ei, riippuen tehdystä projektista. Tämän pohjalta myös ammattikorkeakoulujen välillä oli eroja. Tampereen ammattikorkeakoulu erottui vastauksissa, sillä Tampereella erilaiset projektit ovat hyvin yleisiä kurssien sisällössä eivätkä jakaudu tietyn suuntautumisen tai pääaineen välille. Lapin ammattikorkeakoulu tarjoaa vapaasti valittavissa opinnoissa projektiopintoja, mutta ne ovat opiskelijan itse valittavissa olevia. Yleensä ottaen koettiin, että mielekkäitä toimeksiantoprojekteja yrityksiltä tulisi olla enemmän. Lisäksi tutkimuksessa puolet havaitsi, että markkinoinnin ja myyntityön suuntaavissa opinnoissa tehdään näkyvästi enemmän toimeksiantoprojekteja.

Saatuja tuloksia voidaan perustella siten, että tradenomiopiskelijat eivät ole vielä huomanneet saatujen verkostojen merkitystä lyhyen aikavälin tarkastelun vuoksi. Haastateltavia on pyydetty tarkastelemaan muutaman vuoden aikaväliä, joten havainnointi tältä ajalta on melko vaikeaa. Saatujen hyötyjen näkeminen voi viedä aikaa, ja kaikki haastateltavat suorittavat vielä opintoja. Vasta vuosien päästä näkee selkeämmin, onko esimerkiksi jokin tietty kokemus ohjannut henkilön urakehitystä.

Yhteenvetona tutkimustuloksista voidaan kertoa, että ammattikorkeakoulut poikkeavat toisistaan tämän tutkimusotannan suhteen. Tampereella projektit kuuluvat olennaisena osana opintoja samoin kuin tekemällä oppien. Muualla Suomessa koetaan, että kehittävää on ja verkostojen luonti on tärkeää.

7.2 Kirjoittajan kokemukset

Opinnäytetyöprosessin aikana opinnäytetyön kirjoittanut on suorittanut samanaikaisesti toimeksiantoprojektia perusopintoihin kuuluvan kurssin sisältönä. Lisäksi aiemmin toisen vuoden opinnoissa on suoritettu toimeksiantona eräs kurssi. Tässä osiossa kirjoittaja kertoo omia kokemuksia toimeksiannoista, joka on osana tutkimuksen *havainnointia* (katso taulukko 4. s. 39) sekä vertaa saatuja tutkimustuloksia omiin kokemuksiin pohjautuen.

Toisena opiskeluvuotenaan kansainvälisen kaupan tradenomiopiskelijat suorittivat erään toimeksiannon, jossa käsiteltiin rahoitusmaailmaan kuuluvia seikkoja. Projekti alkoi tutustumalla toimeksiantajaan. Tietoa löytyi jonkin verran, mutta kyseessä oli pienempi yritys, joten saatu tieto jäi vähäiseksi. Suoritettava tehtävä edellytti toimeksiantajaa lähettämään numeerisia tietoja, jotta toimeksianto voidaan suorittaa sovitusti. Tietoja ei kuitenkaan kuulunut missään vaiheessa kurssia ja lopulta päätettiin suorittaa tehtävä erilaisten lähteiden ja arvioiden pohjalta.

Tämän opinnäytetyön teoriaa voidaan käyttää tilanteen selvittämiseen. Toimeksiantoprojektin osapuolista kaikki eivät olleet sitoutuneet ja näin ollen projekti ei onnistunut. Myös viestiminen osapuolten välillä ei toiminut ideaalisesti. Projekti on onnistunut, jos kaikki osapuolet sitoutuvat tehtävään ja käyvät vuoropuhelua keskenään. Vaikka kokemus oli harmillinen, niin se oli kuitenkin hyvin opettavainen ja näytti, millaiset tekijät ovat tärkeitä toimeksiantoprojektin onnistumisen kannalta.

Kolmannen vuoden opintojen aikana kansainvälisen kaupan tradenomiopiskelijat suorittivat kurssin, jonka olennaisena osana oli toimeksianto. Opiskelijat jakautuivat erikokoisiin tiimeihin, joissa jokainen tiimi pohtii oman aiheen pohjalta logistisia ratkaisuja *arktinen ulottuvuus* huomioiden.

Työskentely tiimeissä vastasi hyvin läheisesti opinnäytetyöprosessia samankaltaisilla vaiheilla. Prosessi alkoi tiedon keruulla, tutkimuskysymyksen luonnilla, teorian kasaamisella, jonka jälkeen empiria on mahdollista toteuttaa. Empiriaosuuden jälkeen voidaan pohtia johtopäätöksiä. Joka viikko päivitettiin tiimien tilanne ja seurattiin annettuja resursseja, jotta saadaan niiden puitteissa luotua ratkaisuja. Lisäksi näillä kerroilla refleктоitiin. Kurssin opettaja toimi nimenomaan ohjaajana, joka kannustaa eteenpäin ja myöskin kyseenalaistaa toimintaa. Tätä kautta tiimeissä tapahtuu ammatillista kehittymistä, oppimista, mikä mahdollistaa etenemisen prosessissa.

Kurssin aikana tavattiin kaksi kertaa toimeksiantaja, ensin kurssin alussa ja toisen kerran sen lopussa valmiiden esitysten kanssa. Näissä tapaamistilanteissa opiskelijoiden on mahdollista luoda verkostoja yritykseen, aktiivisesti tai passiivisesti. Tehty työ voi vakuuttaa toimeksiantajaan ja kenties mahdollistaa työllistymisen kyseiselle toimeksiantajalle.

Tiimin yhteen hiileen puhaltaminen osoittautui hyvin tärkeäksi, jotta hanke olisi mielekäs. Hyvät henkilökemiat ovat kaiken A ja O, jotta hanke onnistuu. Opinnäytetyön kirjoittajan tiimi onnistui tässä loistavasti. Hanke oli projektioppimista ja ongelmaratkaisukykyjä kehittävä. Kirjoittajan mielipiteen mukaan tämän opinnäytetyön teoriaosuudella ja jatkossakin järjestettävän kurssin välillä on suuria yhtenäisyyksiä, joten teoriaosuutta voidaan ihan hyvin käyttää hyödyksi kurssia järjestettäessä.

Yhteenvetona kahdesta erilaisesta toimeksiannosta voidaan sanoa, että osapuolten sitoutuminen on avaintekijänä projektin onnistumisen osalta. Kokemuksista ensimmäinen on hyvä esimerkki siitä, miten voi käydä, jos sitoutumista ei ole ja toinen toimeksiantokokemus on esimerkkinä onnistuneesta projektista tarvittavan sitoutumisen osalta. Toisessa kokemuksessa korostuu myös tarkka vaiheistus ja vuoropuhelu. Toimeksiantoprojektia voidaankin verrata opinnäytetyöhön suppeammasta näkökulmasta sen erilaisten vaiheiden kautta.

Lopuksi kirjoittajan omia kokemuksia vertaillen tutkimuksessa saatuihin tuloksiin tukee siinä mielessä, että VAMK voisi myös tarjota enemmän toimeksianto-

projekteja ja kannustaa tätä kautta opiskelijoita itseohjautuvaan opiskeluun. Luvussa 1.4 on esitelty VAMKin TKI- palveluita. Kirjoittaja kokee, että opiskelijoille tulisi markkinoida koulun sisäisesti selkeämmin tästä mahdollisuudesta, sillä harvat osaavat ajautua sen pariin. Kappaleessa 7.1 saatuja keskeisiä tuloksia tutkiessa myös kirjoittaja kokee, ettei ole hyötynyt toimeksiantoprojektien kautta saaduista verkostoista ainakaan toistaiseksi, mutta tähän vaikuttaa myös lyhyt tarkastelu-aika ja saatuja hyötyjä on vaikea tarkistella vielä tässä vaiheessa. Lisäksi kirjoittaja on myös havainnut koulussaan, että toimeksiannot jakautuvat tradenomiopinnoissa markkinoinnin opiskelijoille. Tutkimusta tehdessä kirjoittaja benchmarkkasi kohdejoukkoon valikoituneita ammattikorkeakouluja. Hyviä käytäntöjä muista mallia ottaen olisi esimerkiksi selkeämpi sisäinen tiedotus (myös koulun internetsivut huomioiden) TKI- toiminnasta. Sitä voisi myös markkinoida Vaasan alueella näkyvämmiin. Toisena ehdotuksena olisi juurruttaa lujemmin yritysten ja VAMKin yhteistyötä, joka luo pohjaa jatkuvalla toiminnalle myös ope- tuksessa.

7.3 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen periaatteena on välttää virheitä ja niiden syntymistä. Kuitenkin tuloksien pätevyys ja luotettavuus vaihtelevat. Tähän on luotu monenlaisia tapoja ja mittareita. Tutkimusten luotettavuuden parissa käytetään usein termejä *reliaabelius* ja *validius*. Reliaabelius kertoo tutkimuksen tulosten toistettavuuden, jonka tarkoituksena on saada pysyviä vastaustuloksia. Jos saman tutkimuksen tekee kaksi eri tutkijaa ja he saavat saman tuloksen, niin tutkimus on reliaabeli. Myöskin tutkiessa samaa henkilöä eri kerroilla ja jokaisella kerralla saadaan sama tulos, niin tutkimus on myös tuolloin reliaabeli. Validiteetti kertoo puolestaan tutkimuksen pätevyden, joka on eräs tutkimuksen arviointimenetelmä. Tulee kuitenkin muistaa, että tulokset eivät välttämättä aina ole todellisia. Esimerkiksi Hirsjärvi ym. (2013) mainitsee kyselylomakkeet, joihin saadaan vastauksia, mutta kysymykset on väärinymmärretty. (Hirsjärvi ym. 2013, 231).

Tämän opinnäytetyön tutkimus oli *kvalitatiivinen* eli laadullinen. Hirsjärvi ym. (2013) mainitsee, että reliaabelius ja validius ovat saaneet erilaisia merkityksiä

juuri laadullisessa tutkimuksessa. Yleensä tapaustutkimuksessa, kuten tässäkin tapauksessa, tulee muistaa ihmisten erilaisuus ja ainutlaatuisuus. Näissä tapauksissa perinteikkäät pätevyyden ja luottavuuden arviointi ei mene samalla lailla. Tutkijan tulisikin kuvata tarkasti tehdyt tulkinnat tutkimustyössään, sillä se kohottaa tehdyn tutkimuksen validiteettia. Tämän perusteella voidaan selvittää, sopiiko tehty kuvaus tulkintaan eli onko kuvaus luotettava. (Hirsjärvi ym. 2013, 232).

Opinnäytetyön tutkimuksen reliabiliteettia voidaan tarkastella Kanasen (2012) mukaan laadullisen tutkimuksen luotettavuuskriteereillä, jotka ovat arvioitavuus ja dokumentaatio, luotettavuus tutkitun kannalta, tulkinnan ristiriidattomuus ja saturaatio. Arvioitavuus ja dokumentaatio tarkoittavat, että kaikki opinnäytetyössä tehdyt valinnat täytyy perustella. Esimerkiksi tässä opinnäytetyössä käytetty sähköpostihaastattelu on perusteltu. Luotettavuuden voi parhaiten varmistaa luetuttamalla aineisto ja tulkinta henkilöllä, jota se eniten koskee. Henkilön luettua aineiston ja tämän jälkeen kenties vahvistettua tutkijan tulkinnat ja tulokset, jonka pohjalta voidaan todeta tehdyn tutkimuksen olevan luotettava. Tulkinnan ristiriidattomuudella tarkoituksena on, että myös toinen tutkija tulee samaan johtopäätökseen. Aineiston saturaatiolla tarkoitetaan, että uusia havaintoja otetaan mukaan tutkimuksen otantaan niin kauan, kun ne tuottavat jotain merkittävää tutkimukseen. (Kananen 2012, 173-175).

Tämän tutkimuksen luotettavuuden takaamiseksi sähköpostihaastattelu oli luonteva valinta, sillä vastaajaan ei voitu vaikuttaa etäisyyden vuoksi. Myös kysymysten muodoilla pyrittiin välttämään johdattelevuutta. Esitetyt kysymykset noudattivat teemoja ja käytettyä teoriaa hyödynnettiin kysymyksiä laadittaessa. Saatuja vastauksia oli helppo käsitellä, sillä ne sijaittivat sähköpostissa sähköisessä muodossa. Tutkimuksen saturaatio osoitti kahden ensimmäisen vastaajan kohdalla, että pitää vielä huomioida lisää vastauksia mukaan. Vastauksien saamisen jälkeen huomattiin, että vastaukset ovat hyvin samankaltaisia yhtä vastausta lukuun ottamatta. Tutkimalla laajempaa kohdejoukkoa ja huomioiden muut ammattikorkeakoulut, olisi kenties muuttanut vastauksien suuntaa tai sitten suunta olisi voinut olla hyvinkin samanlainen.

Kohdejoukkona oli neljä ammattikorkeakoulua ja jokaisesta koulusta oli yksi haastateltava, joten haastateltavia oli yhteensä neljä. Kirjoittaja ei kuitenkaan koe, että otannan suppeus olisi vaikuttanut tämän kohdejoukon arvioihin, sillä ammattikorkeakoulut eroavat toisistaan niin sijainnin kuin opetusmenetelmien osalta. Saatuja vastauksia voidaan pitää luotettavina, sillä haastatelluilla tradenomiopiskelijoilla on omakohtaista kokemusta kohdejoukkoon valikoituneista ammattikorkeakouluista. Lisäarvoa olisi kuitenkin voitu tuottaa ottamalla tutkimukseen mukaan kaikki ammattikorkeakoulut, joissa koulutetaan tradenomiopiskelijoita.

Saatujen tulosten kytkös teoriaan onnistui hyvin, sillä vastauksissa viitattiin mm. hyvän ohjaajan ominaisuuksiin, jotka on myös mainittu projektipedagogiikassa. Verkostoituminen koettiin tärkeäksi opintojen aikana ja vastaajat osasivat tunnistaa teoriassa mainittuja tekijöitä omasta verkostoitumisesta.

7.4 Jatkotutkimusehdotukset

Aiheesta saa hyvin helposti liian laajan, jos lähtee tutkimaan koko tradenomiopintoja. Aiheen rajauksella, kuten tässäkin tutkimustapauksessa, saadaan selkeämpi kokonaisuus. Vaikkakin aihe on lähellä kasvatustieteitä, niin kirjoittajan mielestä tätä aihetta olisi mielenkiintoista tutkia myöhemminkin. Jatkotutkimusehdotuksena olisi, *miten saadaan laadullisia toimeksiantoprojekteja tradenomiopintoihin?* Apukysymyksenä voisi olla, että millaisia ponnistuksia ammattikorkeakoulun tulisi tehdä yritysmaailmaa kohden, että toimeksiantoprojekteja saadaan tradenomiopintoihin. Toinen jatkotutkimusehdotus voisi olla, että *miten kansainvälisen kaupan tradenomiopiskelijat verkostoituvat toimeksiantoprojektien avulla työelämäänsä.* Tässä tutkimusotannassa olisi vain kansainvälisen kaupan opiskelijoita ympäri Suomen. Ammattikorkeakoulujen ja yritysten yhteistyö nousee merkittäväksi, sillä näillä toimeksiantoprojekteilla edistetään tärkeää aluekehitystä. Lisäksi korkeakouluilla on suuri paine mukautua hankalaan taloustilanteeseen ja laadullistaa opetusta. Toimeksiantoprojekteilla ammattikorkeakoulut voivat profiloida opintoja oman alueen mukaisesti ja tuoda laatua opetukseen.

7.5 Opinnäytetyöprosessin arviointi

Tämän opinnäytetyön prosessi alkoi heinäkuussa 2015 aluksi samankaltaisella aiheella, jota työstettiin joulukuulle asti. Kiinnostus tradenomiopintojen kehittämiseen ja verkostoitumisesta paikallisen työelämän kanssa synnytti opinnäytetyön aiheen pitkän pohdinnan pohjalta. Elokuun lopulla opinnäytetyö sai niin sanotusti vihreää valoa ja johdannon sekä teoriaosuuden valmistelu alkoi. Syyskuun lopulla tarkasteltiin opinnäytetyön tilannetta ja sovittiin aloitusseminaarista lokakuun alkuun. Teoriaosuus valmistui joulukuun aikana empiriaa myöden ja tammikuun alussa pidetyn väliseminaarin jälkeen sai lähteä toteuttamaan haastatteluja. Haastattelujen jälkeen opinnäytetyö oli nopeasti valmis määrätietoisuuden ja motivoituneen asenteen vuoksi.

Opinnäytetyöprosessi ei ollut kuitenkaan helppo ja vaikeuksia tuli matkan varrella. Pettymyksiä tuli erityisesti liian tiukan aikataulutuksen vuoksi. Se petti parilla kuukaudella. Marraskuussa motivaatio oli hyvin hukassa pettymysten vuoksi ja aihekaan ei enää kiinnostanut samalla lailla kuin alussa. Prosessi takkusi pahasti. Joulukuussa tilanne muuttui kokonaan ja opinnäytetyö sai ihan uuden lähestymistavan, kun kirjoittaja tapasi muita tradenomiopiskelijoita ympäri Suomea ja koulutuspoliittiset keskustelut saivat idean muhimaan alitajuntaan. Erään opinnäytetyön esittelytilaisuudessa syttyi uusi into tutkittavaan aiheeseen pienellä päivityksellä, sillä aihe sai valtakunnallisemmän näkökulman. Aiempi tutkimus olisi keskittynyt suppeammalle alueelle, mutta aiheen kehittäminen valtakunnalliselle tasolle selkeytti suuresti itse empirian toteutusta. Alkuperäisessä aiheessa tulokset olisivat olleet hyvin ennalta arvattavissa. Vaikka aihe muuttui, niin teoriaosuus soveltui hyvin uuteen aiheeseen. Aiheen kehittäminen osoitti ammatillista kehittymistä ja oppimisprosessia, joka oli kokemukselta todella antoisa ja avartava. Tämän jälkeen prosessi eteni vauhdilla eteenpäin, kun suuntaviivat selkiytyivät.

Kirjoittaja on itse tyytyväinen tehtyihin muutoksiin ja tehdyn tutkimuksen tuloksiin, sillä esillä olleisiin kysymyksiin saatiin vastaukset. Vaikka prosessi ei edennyt sillä vauhdilla, mitä oli suunniteltu, niin kirjoittaja on itse tyytyväinen lopputulokseen. Tehdyllä tutkimuksella on arvoa, sillä aiemmin vastaavanlaista ei ole tehty.

Myös teoria kytkeytyy tehtyyn tutkimukseen sulavasti. Kansainvälisen kaupan erityispiirteet näkyvät haastateltavien osalta ja lisäksi jatkotutkimusehdotuksissa on huomioitu kansainvälisen kaupan tradenomiopiskelijat. Tämä tutkimus osoitti tradenomiopiskelijoiden tyytymättömyyden toimeksiantoprojektien vähyyteen ja se on huolestuttavaa. Toivottavasti ammattikorkeakoulut tekevät korjausliikkeen tämän aiheen saralla.

LÄHTEET

E-conomic 2015. Benchmarking – Mitä tarkoittaa Benchmarking?. Viitattu 14.12.2015 <https://www.e-conomic.fi/kirjanpito-ohjelma/sanakirja/benchmarking>

Fagerström, R. 2011. Menestyjän käsikirja; Näin saavutat tavoitteesi ja menestyt. Ylöjärvi. Six dots

Hakanen, M., Heinonen, U., Sipilä, P. 2007. Verkostojen strategiat, menesty yhteistyössä. Helsinki. Edita

Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavaara, P. 2013. Tutki ja kirjoita. 15-17. uud. painos. Helsinki. Tammi

Inspirans 2009. Mitä laadullinen tutkimus on? Viitattu 13.12.2015. <http://www.inspirans.fi/laadullinen-tutkimus>

Lapin ammattikorkeakoulu A. 2016. Yhteistyö rikastuttaa. Viitattu 28.1.2016 <http://www.lapinamk.fi/fi/Tyoelamalle/Tutkimus-ja-kehitys>

Lapin ammattikorkeakoulu B. 2016. Rikasta pohjoista. Viitattu 28.1.2016 <http://www.lapinamk.fi/fi/Tyoelamalle/Tutkimus-ja-kehitys>

Lecklin, O. 2006. Laatu yrityksen menestystekijänä. Helsinki. Talentum

Lehtonen, P., Lindblom, L., Korpinen, S., Simonen, J. 2006. Projektisalkunhallinta, kehitystoiminnan strateginen johtaminen. Helsinki. Edita

Opintopolku 2015. Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala ammattikorkeakoulussa. Viitattu 13.12.2015 <https://opintopolku.fi/wp/ammattikorkeakoulu/mita-amkssa-voip opiskella/yhteiskuntatieteiden-liiketalouden-ja-hallinnon-ala/>

Oulun ammattikorkeakoulu. 2016. Hankkeet - osaamista ja aluevaikuttavuutta. Viitattu 28.1.2016 <http://www.oamk.fi/fi/tutkimus-ja-kehitys/hankkeet/>

Kananen, J. 2012. Kehittämistutkimus opinnäytetyönä – kehittämistutkimuksen kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Karlöf, B. & Östblom, S. 1993. Benchmarking. Jyväskylä. Gummerus

Koivumäki, L. 2002. Projektiopiskelu ammattikorkeakoulun opiskelijoiden ja työelämän edustajien kokemana. <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/76304/gradu00181.pdf?sequence=1>

Koskela, L., Koskinen, J., Lankinen, P. 2007. Viestintä verkostoissa ja innovaatioissa. Juva. WSOY

Kotila, H. 2003. Ammattikorkeakoulupedagogiikka. Helsinki. Edita

Kulttuuri- ja opetusministeriö A. 2016. Opiskelu ja tutkinnot ammattikorkeakouluissa. Viitattu 28.1.2016
http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/opiskelu_ja_tutkinnot/?lang=fi

Kulttuuri- ja opetusministeriö B. 2016. Ammattikorkeakoulut. Viitattu 28.1.2016
<http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/ammattikorkeakoulut/?lang=fi>

Metropolian ammattikorkeakoulu. 2016. Tutkimus, kehitys ja innovaatiot. Viitattu 28.1.2016
<http://www.metropolia.fi/palvelut/hankeyhteisty/>

Momentous. Verkostoitumisen todelliset hyödyt. Viitattu 15.9.2015
<http://www.momentous.fi/verkostoitumisen-todelliset-hyodyt/>

Ruuska, K. 2012. Pidä projekti hallinnassa. Helsinki. Talentum

TAMK A. 2016. TKI ja yrityspalvelut. Viitattu 24.1.2016
<http://www.tamk.fi/web/tamk/tki-ja-yrityspalvelut>

TAMK B. 2016. Rekrytoi opiskelija. Viitattu 24.1.2016
<http://www.tamk.fi/web/tamk/rekrytoi-opiskelija>

Tilastokeskus 2014. Laadullisen ja määrällisen tutkimuksen erot. Viitattu 13.12.2015
<http://tilastokeskus.fi/virsta/tkeruu/01/07/>

Tilastokeskus 2014. Puolistrukturoitu haastattelu. Viitattu 13.12.2015
<https://www.stat.fi/virsta/tkeruu/04/02/>

Tilastokeskus 2014. Teoreettinen viitekehys. Viitattu 22.11.2015.
<https://www.stat.fi/virsta/tkeruu/02/03/>

Tradenomiopiskelijaliitto TROL ry. Verkotot ovat parasta työttömyysturvaa. Viitattu 22.11.2015
<http://www.trol.fi/uutiset/verkotot-ovat-parasta-tyottomyysturvaa/>

VAMK A. 2015. Tradenomi, AMK. Viitattu 25.8.2015
<http://www.puv.fi/fi/wanted/tradenomiksi/>

VAMK B. 2016. Tarjoamme osaamista käyttöönne. Viitattu 28.1.2016
<http://www.puv.fi/fi/com/>

Valkokari, K., Hyötyläinen, R., Kulmala, H. I., Malinen, P., Möller, K., Vesalainen, J. 2009. Verkotot liiketoiminnan kehittämisessä. Porvoo. WSOYpro

Vesterinen, P. 2001. Projektiopiskelu- ja oppiminen ammattikorkeakoulussa. Viitattu 15.9.2015.
<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/13343/9513911691.pdf?se>

Verne, liikenteen tutkimuskeskus 2015. Kysely- ja haastattelumenetelmät. Viitattu
13.12.2015 [https://www.tut.fi/verne/tutkimusmenetelmat/kysely-ja-
haastattelumenetelmat/](https://www.tut.fi/verne/tutkimusmenetelmat/kysely-ja-haastattelumenetelmat/)

LIITE 1.

Sähköpostihaastattelukysymykset

Hei! Olen neljännen vuoden tradenomiopiskelija Vaasan ammattikorkeakoulusta ja teen parasta aikaa opinnäytetyötä. Aiheena on projektiopiskelu ja verkostoituminen tradenomiopinnoissa. Vertailen tutkimuksessani tradenomiopintoja eri ammattikorkeakoulujen välillä ja keskityn aiheessani toimeksiantoprojekteihin sekä verkostoitumiseen työelämään opintojen aikana. Seuraavaksi esitän avoimia kysymyksiä aiheisiin liittyen. Käsittelen vastauksia opinnäytetyössäni anonyymisesti. Vastaaminen vie enintään 20 min. Kiitos!

Perustiedot

Ammattikorkeakoulu:

Koulutusohjelma:

Suuntaavat opinnot/pääaine:

Vuosikurssi:

Projektioppiminen- ja opiskelu

1. Oletko suorittanut opintojesi aikana toimeksiantoprojekteja?
2. Jos olet, niin millaisilla kursseilla? Nimeä 1-3 kurssia.
3. Rajautuvatko toimeksiantoprojektit tietyille suuntaaville opinnoille/pääaineille ammattikorkeakouluissanne? (Jos kyllä, niin nimeä suuntaavat opinnot/pääaineet)

Projektipedagogiikka

4. Millainen projektiopiskelija olet? (Kerro itsestäsi, millaisessa roolissa toimit useimmiten tiimissä ja mitä ominaisuuksia sinulla on)
5. Millaisia ominaisuuksia kurssin ohjaajalla (=opettajalla) oli?
6. Millainen on mielestäsi hyvä ohjaaja projektiopiskelussa?

7. Onko toimeksiantoprojekteja tasaisesti pitkin opintoja vai kertyvätkö ne opintojen loppuvaiheeseen?

Verkostoitumisen hyödyt

8. Oletko kokenut saavasi hyödyllisiä verkostoja työelämään toimeksiantoprojektien avulla opintojesi aikana?

9. Millainen verkostoituja mielestäsi olet? (Oletko aktiivinen ja teet työtä uusien kontaktien eteen vai passiivinen verkostoituja tekemällä itsestäsi helposti muistettavan erottautumalla massasta?)

10. Oletko hyötynyt toimeksiantoprojekteista esimerkiksi harjoittelupaikan saamiseksi?

11. Lopuksi voit kertoa useilla virkkeillä kokemuksistasi toimeksiantoprojekteista ja verkostoitumisesta opinnoissasi.